

ibidem ca. lxxxi

De osse scē Rathxime qd ole
um stillauit

Capitulum lxxxiij

De sacris tribus v̄gimibus q̄
de folkenrode reuerse sunt Co
loniā ca. lxxv

tē de duabus v̄gimib⁹ p̄ m̄liū
q̄ p̄ reuelacōnē sunt iuente: a
nobis conate

Capitulum lxxvi

De viatore qui de earum reli
q̄is m̄aculose optinuit.

Capitulum lxxvij

De conūso quē sacra v̄go i sō
mis osculabatur ca. lxxviii

De osse eq̄no de cōz reliquiis
m̄aculose p̄iectum est

Capitulum lxxix

De puella q̄ ad p̄nū Te deum
laudamus chorū psallentium
in celū t̄nsferri vidit ca. xc

De h̄is quē Hermān⁹ abba
vidit de loco nostro

Capitulum xci

De Rudolpho q̄ illotis mani
bus t̄muit t̄gere aspersoriū.

Capitulum xcii

De mōclxo qui in excessu sc̄us
p̄p̄am vidit animā

Capitulum xciii

De sc̄imomiali q̄ p̄p̄ defectū
n̄ius pictancie m̄rifice cōsola
ta est. ca. xciiii

De cōuerso qui dicendo p̄di

bit dulcedinem diuinitus con
cessam ca. xcv

De uiatore p̄phetici sp̄s qui
apparuit Henrico conūso.

Capitulum xcvi

De Rudolpho canonico de Al
desele cui iurici candidi horas ca
nonicas decatauerūt ca. xcviij

Expl̄ciunt capitula septe
distinctionis

AMEN

Incipit octaua distinctio
de diuersis uisionibus

Dirari potes qua
re distinctiones
diuersarum uisi
onum ad octa
uum distulerim

locum. Non absq̄ ratione et
causa sacramenti noueris hoc
factum. Sicut enim Christ⁹
in euangelio scalam composu
it ex octo beatitudinibus. per
quam celos conscendere possit
omnis Christianus. Ita in hac
distinctione: scala erigenda ē
ex totidem ordinibus per quā
humane uisioni cōdescēdat ce
lestis exercitus. Duo latera hu
ius scale duo sunt genera uisi
onum corporalis sc̄ilicet ⁊ spi
ritualis. Ita tamen ut per spi
ritualē om̄is uisio intelligat

in qua solus spūs opatur. **A**pollonius. Que est visio cor-
palis? **C**esarius. Cū aliqua
dei dono corporaliter videntur et p
illa aliquid signat ut sicut Delia
seus vidit currus igneos in rap-
tu. Delia et rex Balthasar arti-
culos manus scribens in paier.
Hac visione sepe angeli necn
et anime scōz in sibiectis corpi-
bus a mōlibus oculi corpeis
contēplantur ut postea dicitur
sibi exēplis. **A**pollonius. Que
est visio spiritalis? **C**esarius.
Que sit per ymagines sine cor-
poribus ut fieri solet in extasi
animi sonis. **S**ed hac opōrdam
et visionē intellectualē licet mē-
tū ab ea differat quā qdā dī-
cūt eē triplicē. Enigmatica scilicet
et quā habet viatores pntariā
quā vtantur ciues et media sti-
nā quā habuerūt. **A**dā et Eua
in paradiso. **A**pollonius. Quid
est visio intellectualis? **C**esa-
rius. Visio intellectualis siue mē-
tal est. qn nec corpa nec yma-
gines rerū videtur sibi in incorpo-
reis sibiectis intuitus mētis
mira dei figit potēcia. In supre-
mo gradu huius scale locemus
Christum qui deus est et homo.
caput et origo scōz omnium. In
secundo gradu descendēdo ordinē
angelorū in tertio gradu ordi-

nem patriarcharū atq; pphetarū
in quarto gradu ordinem apo-
stolorū in quinto gradu ordi-
nem martirū in sexto gradu or-
dinē confessorū in septimo gradu
ordinē virginū viduarū et con-
tinētū in octauo gradu visio-
nem quarūlibet rerū miraculo-
se apparētū. **N**ouicius. Qua-
li modo siue in qualibus foris
celestes spiritus vtz sint ange-
li seu hūani mōlibus se viden-
dos exhibeant: magis exēpl
q̄ sētēcijs sciē de fidero. pmissa
tū prius visione dei ac saluato-
ris dñi nostri Ihu Christi.

Cesarius. Inuoca mecum spi-
ritum sanctū qui ab ipso pcedit
de cuius etiā apparitione mira-
bili aliquid dicere ppono. ut
qd postulas digne valeā ad-
plere. **L**icet indiuisa sint ope-
ra sacre trinitatis et patri fili
atq; vtriq; spiritus sanctus
credatur cōstantial nūq̄
tamen in sibiecta creatura pat
mortalibus apparuisse rpitur
qd de filio et spiritu sancto dici
non potest. **D**uas siquidem in
Christi psona naturas confite-
mur diuinā et humanā. **S**cōz
illa; lucē habitat iaccessibiles
in qua nemo eum vidit vnq̄.
Scōm istā humanā scilicet in
terris est visus et cū hominibus

conuersatus. Visus est enim ante
legem et sub lege a patribus sed
in aliqua subiecta creatura visus
est tunc gratie in humana natura
Et licet semel ex virgine sit na-
tus. nutritus ac lactatus semel
a magis adoratus et in templo
presentatus. passus et a mortuis sus-
citus. ascenditque in celum ac tunc
usque ad diem iudicii eadem sacra-
menta mirabiliter quodam modo
renouare non desinit secundum predicationem
visionum generis sui dilectis et ele-
ctis nunc in infancia et puericia
nunc in adolescentia et iuuentute
sua presenciam exhibens sicut sequen-
cia declarabit exempla. **Ca. ij.**

Sacerdos quidam de domo
nostra dum de sacramento in
carnationis Christi plurima co-
gitaret nocte quadam per visum
in natiuitate eiusdem rapto est in
diuersorum. In quo dum audiret
quia uirgo esset pitura respondit Christus
semel natus est denuo nasci non
poterit. Si uirgo hec paritura
est aliquis propheta magnus de
ea nascitur non Christus. Vir
verba finierat et ecce illa sine omni
dolore peperit filium panisque inuo-
lutum monacho porrigebat.
Quem ille inter brachia sua
colligens ac osculans. misterium
intellexit et motu dulce
uicinis illius euigilans promissas

cogitationes tam in omnia visi-
one remuneratas minime dubi-
tauit. Ecce visio hec spiritualis
fuit sed in somnis facta. Alia huic
subiungam visionem quam dis-
cernere non possum. utrum in
somnia siue per mentis excessum co-
tigit propter diuersorum relati-
onem. **Ca. iij.**

Dominus uenerabilem Chri-
stianam uirginem cuius
in precedentibus memoria ha-
bita est in burgis sacramentaria
lem visione siue natiuitatis leti-
ficare uolens. tempore quodam ei
cum matre et Joseph apparuit
panis inuolutus et in presepio re-
clinatus. Erant enim ibi de panisculi
lancei et albi a pannis sororum
nihil differentes. fasciæ uero que
membris eius ligata erant grisei
coloris uidebat. uides quanta
humilitas quanta pietas in dei
filios. Panes suos panis cordis
conformare dignatus est. ut ap-
plius illa de suscepto habitu ge-
stularetur. Simile habes in su-
periori distinctio capitulo sexto
decimo ubi domino Christo in
de clauastro morienti in cuculla
cum matre apparuit. **Capo-
lomis.** Quid genus visionis
uidetur tibi precellere illud sci-
licet quod fit in somnis: siue
quod dicitur in excessu mentis.

Cesarius Vt plenius de hac
questione te expedire valeas di
uersas somnorum causas tibi di
stinguas. **Ca. iiii.**

Omnium quoniam fit ex reliquis
is cogitationibus et curis quoniam
ex crapula quoniam ex inamice
ne ventris quoniam ex illusione et
fantastica ymaginatio e immi
a sine precedere cogitatione quoniam
ex premissa cogitatione illu
sione secuta quoniam per reuelationes
spiritus sancti. que multis mo
dis fit. et est hoc genus somni
dignissimum. Nec tamen minus ymo
magis meritorium est. si cogita
tio sancta precesserit. Igitur quocu
que modo visio fiat nocturna
meo iudicio illa que fit per me
tis excessum anfertur quod certior quod
rarior. quod iocundior. Prior visio
quoniam de celestibus est proprie dicitur
reuelatio. secunda contemplatio. In
utraqque homo moritur exterior et
viget interior. Illa est infra ra
tionem et ideo habet meritum. ista
supra rationem vnde magis pertinere
videtur ad premium. Vnde mens
per contemplationem in deum vadit:
sensus rationis deficit. Vnde est
quod in ortu beniamin Rachel mori
tur. Rachel qui interpretatur vi
su principium: designat rationem.
Beniamin cuius interpretatio est
filius dextere: contemplationem.

Rachel vero in natiuitate benia
min moritur: cum de ratione cele
stium contemplatio nascitur. Quate
fit infirmitatis sensus rationis
mens intra se experitur. Sed si
vix non esset apostolus excessum
suum manifestans non diceret. Si
ue in corpore siue extra corpus
nescio deus scit. **Apollonius**
Licet visio spiritualis dignior
sit corporali magis tamen me dele
ctat audire exempla de ista quod ce
lestes spiritus siue quod maior est
ipsum creatorem spirituum oculis
corporeis posse videre. omnibus visionibus
antepono. **Cesarius** Visio
nem nunc tibi referam de qua iudi
care debes utrum spiritualis sit an cor
poralis est enim de natiuitate Chri
sti. **Ca. v.**

In clauastro monachus
quidam in magna erat de
uotione et videbatur bonas dei
manus super se habere. Erat qui
per in ope manuum strenuus.
in oratione et psalmodia deu
tus: potens ad vigilandum et fer
uens ad quodlibet iniunctum.
Cumque tam bonum circa festum omnium
sanctorum habuisset spiritum eiusque nul
lum aut modicum populus dies
sensisset detinere. cepit non tam
audacter quam reuerenter a domo
precibus exigere ut eum in festo
sue sanctissime natiuitatis quicunque

Distinctio Octaua.

consolaretur visitacōe. **A**berāt
iam vigilia natiuitatis domi
nice. et ille necdum tepuerat a
deuocione nec a supradicta de
fecerat intencione presumens
et p̄sagiēs aliqd de dīa dig
nacione. **D**e nocte autem vbi
surrectum est ad matutinas tā
tus torpor inuasit corpus eius
et animam eius vt etiam tede
ret eum viuere. **I**ntrauit tamē
chorum cum alijs nil psallere
valens aut volens. **D**ulcissimā
illam solemnitatem ex toto vē
sibi videbatur amissurus a desi
derio suo frustratus. **A**ccessit
vero ad eum alius monachus
inuens vtp ipso responsori
um decimum cantare debuiss̄.
Ac ille nō infirmitate p̄pedit?
s̄ desideria deuictus signū refuta
bat. **S**ic ergo felices illas vi
gilias et solemne gaudiū in feli
ci torpore trāsigebat. quippe
quem non psallere nec ad r̄n
soria surgere licebat. **I**n decia
lectione sedebat. sibi vigilans
quidem s̄ claus ocul et cogita
bat suas molestias in amaitu
dine animi sui. **D**icebatq; sibi
secū racōcinādo **E**cce hec et hec ha
buisti hec et hec petisti. vbi nūc
est illa deuocio vbi spes illa et
pia de diuina pietate presūpci
o. **Q**uid nūc agit tecū? **E**t ad

De diuersis visionibus

fecit. **D**ecideras ut aliqua tibi re
uelacio fieret. **E**t si mō fieret qd
potissimū videre eligeres. **V**t
q; dominum **C**hristum vel dul
cissimam eius matrem aut cer
te ambos simul. **C**unq; hīs et
huiusmodi cogitacōib; oc
cupatus sederet vigilans vt su
p̄dictum est s̄ clausis oculis
lector dixit **T**u autem domine
Et cantor surgens. subiunxit
responsorium. **B**enedict⁹ qui
venit in nomine domini. **E**t ecce
astitit ante illum torpente mo
nachum matrona quedam re
uerendi. **I**tus et incomparabi
lis pulchritudinis habens in
brachio infantulum adeo puu
lum quasi recenter natum. in
uolutum fasciis vilibus val
de et abiectis in tantum vt etiā
super vilitate earum ille com
passionem conciperet. **S**tabat
autem quasi retro ipsam senex
amictus pallio. idutus tunica
et pilleus non acuminatus su
per caput eius que omnia vi
debantur esse de lana alba et
randa vltum tamen semis vi
dere non potuit situ pillei impe
diente. **V**idit etiam fufum cu
licio pendere a latere matrone
sed eum vidisse se non memi
nit. **V**idit et quia clarius vide
re voluit q̄ vidit nihil vidit.

Apertit enim carnales oculos a
gloriosā illā visionē perdidit.
Et intellexit q̄ beata virgo fu
it illa matrona: infans Chri
stus a senex Joseph. Et recepit i
illa bōa spm̄ suū bonū cūlū quū
scē solemnitatis tñsegit in gau
dio magno. Anno gr̄e. m. cc.
xiii. facta est visio hec. **A**pol
lonius. Quia genus huius
visionis discernē nō valeo: ad
tū illud examen tñsmitto. **C**
Cesari. Exptorū est talia dif
finire. Qd si dixerō visioez istā
fuisse spirituales: obijciatur q̄ nō
sit in sōm̄ scā quia monachus
tūc vigilauit. neq̄ in extasi
q̄ sensuū exteriorū: eo tēporis
bene opos fuit. Item si iudica
uerō illā corpale rñdes q̄ oculi
corpalibus clausi corpaliē vi
dere non potuit. Quid ergo?
Audi de hoc meam opimōnez
nō assertionē. Quātū ex alijs
visionibus colligo: corpale: il
lam iudico. q̄ lucidū Christi
aspectū: ciuiumq̄ celestiu: tāz
sbtū palpebrāz p̄bitere non
potest paries. Hinc ē q̄ in clu
sa quedā euz a sathana s̄b spe
cie ageli illuderetur frequēci?
a hoc ciuidā sacerdoti hāto cō
fessa fuisse oculos illius nō intel
ligens. Rñdit ille. Cū denuo
tibi apparuerit oculos claude

Si angelus fuerit dñi bonus
nō minus cū videbis. Si vero
malus illū ita videre nō pote
ris. Qd vix eē didicit expime
to. **Ca. vi.**

Alteri ciuidā sacerdoti su
p̄dicte domus tūc prioē
existēte. dñs sub alio typo na
tiuitatis sue misteriu ostendit
Cū in quarta dominica aduen
tus cātoz rñsorū. Intuemi qm̄
tus sit iste qui ingreditur ad
saluandas gētes incipet a ps
cōuentus ad librū stās incep
tum perficeret in choro abbas
super formā cui cātantes imi
tebant circulum lucidū: vidit
a in circulo stellam clarissimā
radiantem. Et mox intellexit
sicut intelligere debuit q̄ stel
la eadem designaret Christū
circulus vero lucidus orbē ter
raz illius aduentu illuminatū
Se stellā eē testat i apo calip
si dicens. Ego sum radix a ge
nus Dauid stella splendida a
matutia. Et in sancto euāgelio
se appellat lucem mūdi. Nec
de Christi natiuitate dca tibi
sufficiant. sciasq̄ me hanc visi
onem ab eius ore audiuisse. q̄
eaz videre meruit. Porro q̄ glo
riosa visio ciuidā sacerdotū no
strozū in Christi natiuitate de
Christo sit ostensa audies in

distinctione sequenti **A**pollonius Precor vt gradatim ascendas de festiuitate ad festiuitatem a de infancia ad iuuentutem nostri saluatoris. **C.**

Cesarius. Sic faciā visiones quas in illis a de illo factas noui tibi recitādo. **Ca. vii.**

Argo quedā circa hoc triennium defuncta ē Richmūdis nomine habitu secularis; vita religiosa valde ac spiritalis. Ieiunijs et obsecrationibus sepe vacabat mente sepiissime excedens. Ita vt celi secretis itereēt et celi regē cum celi ciuibus frequenter videret. In quā solēnitāte Epiphaniarū cū in monte sātē Vualburgis itereēt matutinis et abbatissa melchias rñ sororū duodecimū scilicet i colūbe specie. Illa vigilans et orans in excessu scā xpm infantē panis inuolutū in pseprio positū corā se vidit et circa illū qī thronū aereū ad similitudinē iris. Erātq; ex vtriusq; pte ei⁹ multitudo angelorū manibus extēdē eū adorantes. et oculorū suorum acies in illum indeclinabiliter defigentes. Nec mirum Ipse est specios⁹ ille forma pre filiis hominum in quem teste apostolo angeli concupiscunt pspicere. Cūq; retum fuisset ad locū illum pat

na vox audita est. nō conuētū illa beata in qua tunc tēpis suis exteriores defecerant h̄ patrem audiuit dicentē. Dic est fili⁹ me⁹ dilectus in q̄ mihi bñ cōplacui. Erāt enī dei filius et hominis tāti decoris et vox patris tāti dulcoris vt expmē mihi n̄ sufficeret. Requisita etiā a me quales essent effigies angelorū rñt. Statuās hñt būanas facies vginibus similimas genas ad instar rosarū rubētes et in reliquis mēbris intectis nīue candidiores. Alias enim ad huc retulit visiones quas locis opetētib⁹ replicat. De festo vero purificationis habes in distinctōe supiori. ca. xx. visionē mirificam vginis de **Quidone**

Apollonius. Puto hñōi reuelaciones qñq; ex affcū orationis optineri. **C.** **C**esarius. Hoc certissimū ē. **Ca. viii.**

In Francia vgo qdā xpm in etate triū anorū qñ iā loquū p naturā poterat: videre desiderās. hoc ut fieret precibus instabat. Erāt enim tā perfecte vite vt n̄ inuito talia psumēt: et se exaudi spar; Die qdā cum dca missa ip̄a p̄lo oī egssō: sola in ecclia morē faceret et crearet infantes; quasi triennē circa altare deambulante conspexit

putans a matre illū ibide neg
lectū. Erat em̄ speciosissim⁹: a
tate grē vltus eius: ut in illi⁹
aspectu delectata ad se vocaret a
manibus demulceret sic dicens.
Dic mihi bone puerule ubi est
mat tua? **Q**ui dū nūc ei rē
deret: estimās illa vtpote infan
tem eū nō dū posse fari: sibi un
xit. **N**osti dicere pater noster
tū? **A**d qd dū non rēderet vt
prius: **A**diecit. **D**ic p⁹ me **Aue**
Maria grā plena dñs tecū ac
Et dixit p⁹ eam infantul⁹ eadē
verba tā hylarē a tam distm̄
de: vt illa miraretur. **S**imilit̄
factus est de clausula scd̄a: scilicet
Benedicā tu in mulieribus
Cū vero ei p⁹diceret: **E**t benedi
ctus fructus v̄tris tui: totius
hūilitatis magister sua inspi
ratione sciens scriptū: **N**on te
laudet os tuū s̄ alienū: eandē
clausulā dicē noluit. s̄ mox il
la intuentē p̄ oñsam formam
celos penetrauit. **T**ūc p̄mum
virgo venerabilē se exauditam
intelligēs: grās egit **C**hristo
qui tā celerit̄ impleuit deside
riū suū ex semetipso. **I**pse reue
ra dñs. **I**hs est fructus ille bñ
dñs: de quo **Y**sayas cecinit.
Et erit fructus t̄re s̄bli⁹ fructus ter
re filius **M**arie. **B**enedixisti in
quit psalmista dñe terrā tuā;

Non poterit gignere terra bñ
dicta: n̄ fructū benedictum. **A**
Apollomius **D**ignū mihi notā
videtur: qd dñs orōnē p̄p̄o ore
editā recitare rēnuīt. a i verba
quibus matrē beatificā vide
batur. mox erupit. **C**esari⁹
Exēplū nob̄ dedit vt ita faci
amus. **S**ermonē iaz in lōgū
ptiarimus tā in pñti distm̄ti
one. q̄ in p̄cedētibus de appi
cione infancie saluatoris. **V**is
nunc aliq̄s audire ex illis visi
onibus. quibus se oñdere dig
natur suis amicis in etate p̄fe
ctas. **A**pollomius. **V**olo ade
sidero. a maxime tñ de illi⁹ pas
sione. **C**esarius. **B**ene mo
ueris. **P**assio em̄ dominica p̄xi
ma est solemnit̄as p⁹ puifica
tionem. **I**p̄a est festū appiciacō
nis. **P**er ipsā tartarus ē destru
ctus. **P**aradysus apt⁹. captiui
tas captiuata. mors euacuata
Passio dñi om̄ū tribulacōnū
hūanaz est antihiditū. **C**on
tricionē excitat. lacrimas p̄du
cit. tētationes compescit. ca. ix
Predcā Richmundi tēpo
re q̄dam vt puto dñice
passionis. cū de ip̄a meditādo
valde conteretur mēte excedēs
mox p̄ spiritū in domū quāda
amplā a h̄p̄emalē rapta est. i
qua saluatōrē stantem vidit

nubipe de a qñ captiuū a circa
illū multitudinem iudeorum.

Stabat enī demisso vultu: sola
tunica indutus atq; distinctus
manibus etiā demissis. **T**unica
ei⁹ flauū videbatur habē colo
rem. a sicut ipsa mibi retulit i
diuers⁹ angul⁹ dom⁹ dem⁹ ac di
odem⁹ ad instar cycomiaz con
gregati susurrabant: de morte
illius tractantes. **E**rat enī do
mus summi pōtificis. in qua acta
sunt scdm historiā. q̄ huic an
cille dei ostensa sunt spiritali
ter. **Q**uantū huiusmodi visio
nes mentes religiosas cōpun
gant. visio sequens ostendit
que corporalis est. **C. Ca. x.**

Nuper virgo quedā reli
giōsa licet adhuc in ha
bitu seculari posita. supriori
nostro **B**erlaco cū multis lac
rimis retulit. q̄ saluatōrē in cru
ce pendētem cruentis vlnēib⁹
videre soleat. **E**lec minus ait
illū video: si passione a dolore
vrgente oculos clausero **E**cce
hic habes euīdēs argumentū:
q̄ visio illa de qua dictum est
supi⁹ capitulo qñto fuerit cor
poralis. femina vero iam dicta
ex eis dē visionib⁹ tantū profe
cit vt de domi passione neq; co
gitaē neq; loqui possit sine la
crimis a contricione **Q** aut de

eadē beatissima passione. quā
si de fronte torrētes lacrimarū de
ruiēt. s̄mo sequens declāt **L**ac
ma q̄ cito siccat. torrētī opat.

In clauistro sacerdos **C. xi**
q̄dā añ ānos paucos de
fuit⁹ ē hō simplex a illat⁹ **D**a
niel noīe: vite satis dure. **O**io
b⁹ a ieiunijs ifatigabiliter opā
dabat. oēs pitancias sibi ap
positas recusabat. **D**icū vice
q̄dā piscē sibi ab abbe missum
refutass⁹. seqnti nocte in choro
dyabolū ppe se vidit assistē: a
piscē; quē ipse despexerat mādu
care. **P**ro q̄ inobediēcia corporā
lit⁹ quidē satisfecit. s̄ nō plene
ab obstinacōe recessit. **P**ositus
vero in agone: sē sibi usq; iā vni
ūis p̄mortuus. sola in oracōe
labia mouebat: a iior p̄mit⁹
non audiebat. a sic vltimū in
psallendo spiritū reddidit **I**te
Daniel multas reuelacōes ha
buit. mlt̄ ta vidit. s̄ pauca inno
tuit. **C**ōfessus ē tñ t̄bus vicib⁹
sibi dominum apparuisse. **P**riā
vice in cruce añ gradū p̄sbite
rii. scda in cādidiis vestib⁹ āte
mai⁹ altare. t̄cia i ignea fōr de
sup altare. **C**ui cū saluator di
rēt: puto q̄ i p̄ma fuit appicō
ne **D**aniel pete a me q̄d visū fiet
tibi. **I**lle sic in retulit quidam
senior dom⁹ illius: **R**espondit

domine sufficit in gratia tua. nil aliud a te peto. nisi tantum ut lacrimas habere possim. quotiens passionis tue fuero recordatus. Et dominus. Dabeas tibi hanc gratiam. Ab illa enim hora sicut audiui. quando passionem Christi cogitare aut loqui cepit. mox lacrimae eruperunt. Nec mirum. Christus. Iesus ipse est filius ille limpi-
Issimus. qui aquas indeficientes filiis Israel ministravit in deserto. Sibeant omnes de spiritali consequente eos petra petra autem erat Christus. **A**pollonius. Quomodo est intelligendum hoc quod in psalmo legitur. Percussit petram. et fluxerunt aquae. abierunt in sicco flumina. **C**esarius. Nota est de hoc historia. allegoria satis visitata. Idcirco tibi dicere volo. quod praenotificationi congruat. et mentem tuam moraliter edificet. **C**a. xij.

Percussit petram. et secundum tropologicum. id est. moralem intellectum. Moyses homo est claustral. quem regis filia. id est. gratia diuina misericorditer tulit de flumine vite secularis. Interpretatur enim. Moyses. sumptus ex aqua. petra cordis est duricia. virga crux dominica. percussio. passionis Christi recordatio. Petre scissio cordis est compunctio. His

Moyses ut legitur percussit filicem. et tunc primum profudit aquam. **P**rimus ictus pertinet ad passionis Christi memoriam. secundus ad passionis compassionem. **I**udeus filicem semel percussit. quia Christus passum quandoque cogitat. si non compatitur. unde cor eius scindi non potest ad lacrimas. quibus abluat sua peccata. **T**u vero si cogitationi compassionem addideris. petram bis percussis. et vixere poterit quando cor tuum scindatur ad compunctionem. et flumina lacrimarum inde erunt petra per oculos exeant. atque per maxillas decurrentia. quasi in sicco flumina etiam impetu suo terram infundant. **A**pollonius. Placet quod dicis.

Cesarius. Quia Christi passio medicina sit contra temptationes. dica tibi exempla. **C**a. xij.

Everat in praedicta claustra quod alio nomine. Dementode dicitur. Iuuenis quidam bone indolis et laudabilis admodum consolationis. Petrus nomine de confluencia omnium cui crederimus dominus deus fecit consolationes. Quodam ex hijs que deus sum de illo superius tibi recitavi que idcirco replicare dignum duxi. quia postea eadem plenius et verius a quodam eius confratre familiarissimo cognovi. **N**am

audiuit aliquo cōs vōces psal
lentiū in sublimi. Quada ecia
vice cum ministraturus domid
Karolo abbati quodā vilari
ensi cōfessionem dixisset a abso
lucionem de more deuoci acci
peret. Audiuit vocem de celo di
centē sibi dimissa sunt omia pe
cata tua. Alio eciam tēpe cū sa
criste missam celebraturo ipse a
staret: a lāpas extincta fuisset
lumen aliūde afferre volēs: sed
angustia tēpis preoccupat? nō
valens flatu lāpadem reaccen
dit. Sane hūc iuueni studiū
erat semel in die ad minus reuo
luere a rēitare sibi sanctissima
a dulcissima passiōis Christi
impropria: gratiaz spiritualiū
efficacissima incitamenta. In
quo studio tātam p dimidiū
circiter anū. difficultatē pass?
est: vt quasi nō sibi valere hu
iusmodi meditacōnes arbitra
ri debuisset. Tandē cum pstitisset
pullas a illatas sibi iurias
a difficultates indefessus affre
gisset: secreta illa Christi violēt
intrauit. ac deinceps sine diffi
cultate: a q̄ ad manū patis q̄
tūdie eplis: meditacōib? illis
suauissimis cū magna iocūdi
tate vsus est. In canoneq; nō
magnope curabat orare: s; de
passione Christi meditabatur.

Habebat item i desiderio: a tā
humiliter q̄ vehementer opta
bat reuelare sibi diuinitus ali
qua ymagīe vltum saluato
ris: vt cum meditari debuisset
ad eundē vltum quasi cōspe
ctum a bene cognitum: facilius
intuitū mentis ymaginārie di
rigere possit. Et dominus q̄ hoc
ei inspirauit desiderū: nō frau
dauit eū a desiderio suo. Labo
rabat ergo mīabili ac mltipli
ci luxuriantis carnis molestia
dyabolo interitum: s; domino
pfectum ei de tēptacōibus or
dīnante. Vnde cum quodam
tempe in angulo chori conuer
sorū diutius a deuotius oracōi
incubauisset. diuinum implorās
auxiliū ne finētur labi i prece
tum: pest horam surrexit a recel
sit. Siquidem in memoriā eue
nit q̄ aliud quid agere hēbat
ex precepto. Ascēdens ergo per
stalla: transitum habuit per a
te altare infirmorum a conuer
sorū. Vbi cum puenisset veni
am celerit accepturus coram
altari a abcessur?: sub lampa
de se humiliavit necce ibi domi
nus. Ihesus stans ante eum vel
potius quasi pendens in cruce.
Qui pñssima brachia sua ab
strahēs a cruce suū suū a plexa
t? ea tēp p̄cordiale sibi i signū

mutue familiaritatis eū ad pe-
ctus suū attrahēdo strinxit. tē-
tationesq; illius validissimas
stringēdo compescuit. Sane
cū tre pūter; optie sui opos-
erat. h; felici illa visione ita a se
suo abstractus. et ita dulciter
affectus est. vt nō plene scire
potuerit. vtz corpeis oculis.
an solo spiritu reuelationē illā
recepiss; Attn cū mltas tā an-
q; postea consolationes accepe-
rit. hō tñ fatetur q; ista super-
gressa est vniuersas. Tantaq;
liquidem accepit grām lacria-
rum a domino. vt infra matuti-
nas vix aliqua hora oculi eius
siccaretū. Quis rei testis sum
ego. qui iuxta illū ad psalmo
dya stabā aliquāto tpe. Ita ei
feruebat in Christi passione.
vt spe martiri; Theo doricum
epm Luoniē sequeretur sine
abbtis sui pmissione Accēpat
ille auctoritatē a dñō Papa In-
nocētio. secū ducere oēs qui iē-
uallent ad ppagandū vineam
dñi sabaoth populo babaro
Adhuc vt dicunt viuit. et ex p-
cepto abbis sui prochiā in
Luoniā regit. vbi predicat et
baptizat. mltosq; tā verbo q;
exēplo edificat. et fide ofirmat
In sup dco **Ca xiiii**
claustrō alius quidam

frater magnā longāq; tēta-
tionem habuerat dicentibus
cogitacōib; suis vt heremita
fieret. Adeo hac tētacōne deu-
ctus fuit. vt aliqua etiam loca
perlustrauerit explorans ap-
tū sibi habitaculū. Tandē cō-
uſus ad beatā virgīnem ei se
totū commisit ipam sibi ipi p-
se fideiussorem cōstituēs q; qd
quid ipsa suggessiss; hoc ille
sine cunctacōne aggrediretur
Cūq; ad beatā virgīnem sub
hac condicione sepius rēurre-
ret qdā vice orāti ei corā altari
vix insonuit dicens. fideiussor-
em me cōstituiſti. ego me ab-
soluere volo. Ille vero erigens
se vidit vix venerādi habitus
ante altare assistere crucem in
manu tenē. crucifixa scā qnq;
vulnera digito supinducere et
sic videnti dicere. Sic oēs q;
ordīnem istum quem pſessus
es seruauerit dñm nostrum p-
ungit sicut me vides facere. et
sic ille a tentatiōe sua libratus
est. **Ca. xv**

Beate memorie Christiē
de Vulmūsteine cuius sup
memini. etiam crucifixus apuit
et hō senex iuxta eum qui ex pi-
xide quam in manu habebat p-
ungebat vulnera illius. Ben-
tñ visionis discernere nō valeo.

Capitulum .xvi

Alteri cuiusdam scimoniali or
dinis nostri quam nomina
re nolo: tpe quodam cum esset quis
sine temptata: dominus Iesus
Christus totius ecclesie spiritus vi
sibiliter apparens: amplexatus
est eam: et omnes illius turba
cionem in magnam ouertit tri
quillitate. Ecce hijs omnibus ex
eplis habes: quod visio domine pas
sionis nec non et meditacio atque
compassio: maximum contra tem
taciones sit antidotum. Sunt et
in illa multiplices consolacioes
sicut subiecta declarabunt testi
monia. **Ca. xvii**

No conuersi in Hemme
rode in quadam Bragia e
iusdem domus quodam tpe mane
bant Stabant autem simul vice qua
dam et hora copletorii deo sue ser
uitutis pensum persoluebant. Di
cto copletorio: respicientes vnus
ad celum vidit in sublimi crucem
splendidam: et in ea dominum crucifix
um. Erant autem crux illa a deo splen
dida: ut ab ipso splendore se in
uicem contuerentur clarissime. Nam
alias tenebre erant super faciem ter
re. Erant enim hyemis tempus. Et quod
loqui non licebat: signum fecit al
teri quasi interrogans: si aliquid
videret. At ille nihil videre sig
nauit tunc ipse signum illi fecit

ut genua flecteret et oraret.
Quod cum fecissent ab eo filius ere
ctus post pusillum tante visio
nis factus est socius et testis.
Ambo adhuc ut puto viuunt:
nec licet prodere nomina illorum.

Apollonius. Que tibi videtur
causa fuisse tante visionis con
uersorum eorumdem: meritum an cul
pas. **C**esarius. Si propter
eos visio eadem facta est: alterum
videtur causa fuisse. bona vide
licet vita: vel culpa aliqua siue
vtriusque. Hoc verum esse vel pos
se esse verum visio subsequens decla
rabit. **Ca. xviii**

In lucka domo ordinis
nostri cuius in superiore
distinctione meminimus capitulo
xxiiij: conuersus quidam est: si
cut ab Adam eiusdem domus mo
nachus didici: vir bonus et dis
ciplinatus. Rodolpus nomine
cui diuinitus multa reuelantur.
Hic cum nocte quadam dominus
matutinis ante lucem sub diuo sta
ret: et oraciones aliquas diceret.
Christum in aere cruci affixum pre
devidit et circa eum quidam homines
singulos in singulis crucibus.
Ex quibus decem erat moechi: et qui
quod ouis. omnes ei bene noti ut pote
ogregacois sue professi. Ita acer
fueat illuminatus ex christi presentia
ut singulos plene discernere:

Cūq; stupefactus staret ob tā mirabile visionē: dñs de cruce clamauit. **N**osti Rudolph: q̄ sint hī q̄s circa me vides crucifixos? Rñdente conūso. **N**ouit domine q̄ sint: s; quid sit qd̄ vīdeo p̄sus nō intelligo: s; b̄uixit dñs. **N**ō soli ex omī congregatōe mecū crucifixi sūt: mee passiōi vitā suā; cōformātes. **A**pollonius? In quo se illi cōformauerūt? **C**esari? **V**tq; in obediēcia. i. paciēcia. i. humilitate. in abrenūtiatōe totius appetitis p̄prie voluntatis. **D**ec a hīs similia monachos m̄res faciūt: in quorū p̄sona p̄ psalmistam dicitur. **R**em p̄ te mortificam tota die: estia sum? sicut ouis occisiōis. **E**cce crux: de qua in euāgelio dicit ip̄e crucifixus. **Q**ui nō tollit crucē suā quotidie: et sequit̄ me: nō est me dignus. **N**ō dicit se mel sicut Petrus s; quotidie sicut Anthimus. **S**icut didici nup̄ a predcō monacho: ones illi. xv. adhuc viuūt: excepto vno q̄ iā dormiūt in dñno. **A**pollonius. **N**emo claustraliū visionē hanc ignorāe debet. **C**esarius. **V**erū dicis q̄ mlti putāt se eē monachos et nō sunt: ore et nō vita dicentes cū apostolo. **N**ibi aut̄ ab

fit gloriari nisi in cruce dñi nostri ihu Christi: p̄ quem mibi mūdus crucifixus est. et ego mūdus. **A**pollonius? **D**ic queso q̄ modo sit nob̄ intelligendū: qd̄ idē apostolus dicit. **Q**ui autem sunt Christi carnē suā crucifixi erūt cū vicij et cōcupiscēcijs? **C**esarius. **S**cdm̄ p̄cedēcia videt̄ sic intelligēdū. **C**a. xix. **A**postolus enumeat̄ op̄ibus carnis: cū exposuiss; fructū spūs s; b̄uixit. **Q**ui autem sunt Christi? **D**uplex est religio sor crucifixio. hominis interioris p̄ aliena; compassiōe; et hominis exterioris p̄ p̄pam carnis mortificationē. **C**ruce dicitur a cruciatu. **C**ruce mōchōz rigor ordinis est: tū p̄p̄ vigiliis et orationes: tū p̄p̄ ieiuniis et castigatōes. tū p̄p̄ silentiū et opera manū. tū p̄p̄ carnis cōtinēciā et vestimētōz stratiq; duriciā. **Q**ui autem sunt Christi. qui cū apostolo dice rep̄nt Christo. **C**onfixi sum? cruci carnē suā; crucifixi erūt. i. cruci affixerūt. cū vicij op̄ū et cōcupiscēcijs desideriorū pugnat̄es. **N**ō ponūtur illi duo gemitū plurales instrumentaliter s; passiue. eo q̄ per virtutes in carnis marceratione mortificetur. **T**res clauī quib; corp̄

monachi cruci debet esse affixus:
tres sunt virtutes: per quas teste
Hieronymo martires efficiuntur
scilicet obedientia. paciencia.
humilitas. Manu monachi
dextra obligat obedientia sine mur
muratione: sinistra pacia sine si
mulacione. Clauu obedientie i
pellat amor superne libertatis
clauu pacencie timor pene ge
henalis. Pedes illius vero hu
litas configat: ut non solum per
latis sed et fratribus se propter
Christu subiciat: ut dicere pos
sit cum psalmista. Humiliatus
sum usque quaque domine. Et in alio
loco. Imposuisti homines super
capita nostra. duo pedes: duplex est
superbia mentis scilicet: et corpo
ris. Et licet superbia caput sit om
ni vicio: non tamen incongrue
per pedes qui in fine sunt par
tes corporis: quoniam designatur.
Quod enim valde odimus et despi
cimus: hoc pedibus concalca
mus. Unde Iosue filius israel
ut colla regum calcareret: prece
pit Apollonius. Satis mihi
placet quod dicis: nunc residuas
dominice passionis visiones ex
plana. Cesarius. Quod dominus
suam passionem nunc ad consol
ationem: nunc ad correptionem iu
stis ondat: presto est exemplum.
Capitulum. xx.

Qonuersus quidam apud
nos ante annos aliquot defun
ctus est: vir bonus ac timota
tus: nomine Conradus. Ipse est
qui vidit in dorso fratris Vual
helmi serpente: cum in choro dor
miri: sicut dictum est in distinctio
ne quarta ca. xxxij. Hic tempore
quodam cum in domo nostra
Dollindorp cui preerat: solus es
set et magnu cordis sui defectu
sentiri: ait intra se. Oh miser de
us sic mori sine homine. Vix
verba finire et in extasim ruens: ec
ce saluatore coram se in cruce pen
dente vidit. Qui ait Conrade
vides: quanta propter te sustinueris
Moxque post verba consolacois
adiunxit. Omnia opera tua bene
placet mihi. vno tamen excepto. Qui
bus deus conuersus ex visione ta
salutifera confortatus ad se rediit
et cum oculos aperit: ut eum quem spiritu
videat cerneret. visio disparu
it. Requisitus a fratre Richardo
conuulso religioso: cum ei recitallet
visionem: si dominum aditerrogas
set de eodem opere: non iam de cam
piteris necessitate. Apollonius
Quid est quod saluator in visione sancto
opere replexit quod tamen ei inolescere
noluit. Cesarius. Puto quod illud
de omnibus suis operibus vo
luerit esse sollicitum. ut dum v
num nesciret de singulis timeret.

Ite ante mortem suam offensus est
abbati nostro. quod vices angelorum
nocte quadam audierit in celo.
Obiit autem in ipsa dulcissima
festivitate assumptionis domine
nostre ipsius ut spero precibus
cui devotus servierat. die tali de
terris assumptus in celum. Non solum
consolatio est in Christi passione
ymago etiam in sacris ymaginibus
que eadem beatam passionem repre
sentant. Nam honorantes illas
Christus honorat et renumerat
punit indevotos et negligentes
Empibus. **Ca. xxi.**
An nostris in provincia nostrae
sicut audimus. miles quidam aliter
ruius cuiusdam militis patrem oc
cidit. Casu accidit: ut occisi fi
lius occisorum caperet. Quem cum
in viscera patris extracto gla
dio trucidare vellet. ille pedibus
eius prostratus ait. **R**ogo vos
domine per honorem sanctissime cru
cis. in qua deus pendens misertus
est mundo. ut mei misereamini.
Quibus verbis ille compunctus
cum staret et quid facere vellet
deliberans. inualefcere misericor
dia hominem levavit et ait. Ecce
propter honorem sancte crucis
ut mihi qui in ea passus est pec
cata mea indulgeat: non solum
tibi culpam remitto. sed et amicis
erit. **D**editque ei osculum pacis.

Non multo post idem miles cru
ce signatus mare transiens. cum ec
clesia domini sepulchri alijs pe
regrinis viris honestis de sua
provincia commixtus intraeret: et
ante altare primum transiret. yma
go domini corporis illi satis pro
funde inclinavit de cruce. **H**oc
cum aliqui ex eis considerassent
nec tamen scirent cui tantum honorem ex
hibuisset. **E**x consilio singillatim
reversi sunt. nec tamen alicui eorum in
clinatum est nisi cui prius. **T**unc
eum sciscitantes. cum ille diceret se
indignum esse tanto honore. que
super eam sunt memorie occurre
runt. **Q**ue cum scribis retulisset: mi
rati sunt de tanta dei humilitate
scientes ymaginis eius inclinationem
factam fuisse per gratiarum
actionem. **Ca. xxij.**
Sed quodam ordinis no
stri capellam oratorij ingres
sa. cum ante altare coram crucifixo
psalmos legeret. et cum tarde esset
custos illam ibi esse nesciens:
ostium forissecus clausit et recessit
fit. **S**ed cum illa intraret audiret
nec tamen pulsare presumeret. ibi
depernoctavit. **E**t sicut ab eius
ore audimus. radius quidam ad i
star stelle de brachio exiens
crucifixi. tantum ei luminis prestitit:
ut in tenebris illius beneficio
psalmos suos legeret. **E**st super

idem altare p̄magō beatę v̄gi
nis lignea: filiū tenens in sinu
Cūq; sanctimomialis tēpore q̄
dam corā illa psalteriū lectita
ret: puerulus inopinate adue
nit: et quāsi scire vellet q̄d illa
legeret: in libzū respexit et redi
it. Est autē eadē venerabilis femi
na lap̄ca et vidua: multūq; cir
ca ordinem nostrū feruens ac
deuota: plurimas habens a de
o consolacōnes. **Ca xxiiij**

Nouicius quidam in Dē
menrode: cum vice qua
dam in choro ad versiculū san
cte trinitatis deuote inclinaret
crucem frontis sue imprimi sēsit
et puto q̄ eadē hora cogitaue
rit de passione. Vocatur autē
Hermannus et adhuc viuit. **C**
Apollonius puto q̄ scriptor
et pictor sacrarum p̄maginū
aliquod speciale p̄miū ex hoc
p̄cipiant. **C**esarius. De hoc
dubitare non debes: si tamen
magis sit deuotio q̄ auaricia in
cordis in cā. **Ca xxv**

Monachus quidam nigri
cordis de episcopatu Ma
guntineni ante ānos paucos
defunctus est. Erat autē pictor
bonus et ordinis nostro tam de
uotus ut gratis exp̄s tantum
receptis: in diuersis domibus ad
diuersa altaria miri decoris cru

cifixos depigeret. Nā nostros
crucefixos ip̄e p̄ne oēs fecit nl
las a nobis requirere exp̄sas.
Volens suo effigiatori osten
dere summus ille crucefixus: ad
cui⁹ p̄maginē oēs facti su
mus quantum sibi labor ille sa
ctissimus placeret: in parascē
ue die scilicet in qua passio spe
cialiter representatur: illum nō
sine multorū admiratione de
hoc mundo assumere dignat⁹
est. Quasi diceret dominus.
Quia circa meam passionem
in te a corpe deuote sp̄ laborasti
de illa cogitādo: illaq; p̄ pictu
ras aliis exhibendo: ecce in die
mee passionis te de labore ad
requiem assumo: in quā nō iā
mentali⁹ vel per picturas figu
raliter s; p̄esentialit⁹ id est facie
ad faciem me contēpleris. **D**ec
dē sunt de eo: q̄ dominus eos
quī p̄magines sue passiois lo
norat reborat et remunerat nūc ti
bi oñdā q̄ negligētēs illarūq;
otēptorēs p̄uati et ofūdat. **xxv**

Colome in ecclesia sc̄i Be
regij martis crux metal
lina est: effigiem h̄ns saluato
ris: p̄ quā mltā miācula facta
sunt ac sanitates. Vnde mul
ta lūaria matrone ciuitatis co
rā illa accēdē ofueuerūt. **M**aria
tñ cā illarū vtutū fuisse credit⁹:

portio dominici ligni que iclu
sa habebatur. q nunc extracta
gemis a auro circūdata ē. Cā
panarius vro eiusdē ecclie cū
nullā ei reuerēciā exhiber. sed
vadens cubitū frequēter lumi
naria inde sūtralēs i vsus suos
ouerteret. nocte quadā cū se i
leilū suū inclīnasset ad huc vi
gilaret. crux eadē ad eū venit. et
eū voce increpationis tā valide
tutudit. ut infirmatus multis
diebus sāguinē vomer. Quā
miraculi ego bene recordor. et e
rat celeberrimū in tota ciuita
te. ita ut ab illo tēpe in maiori
veneracōne habita sit eadē crux

In comicia. Ca. xxvi.
de mōte atē non multos
annos inter duas ognacōnes
militū tā graues inimiciē or
te sūt vt se inuicē caperēt et occi
derēt. Die quadā cū plures vni
us partis ouenissent i ecclesia
ville que Vuestupe dicitur ad
iūse pti p wtulaz p diti sūt. De
derat em signū dices. Quoci
ens intrauerint. to ciens nolaz
trabā. Qd cū fecissēt eccliam cū
multitudine ingressi armati su
per inermes irruerūt. Quo vi
lo illi arreptis sacris ymaginibus
gladijs opposuerūt: sperā
tes sibi illaz beneficio pci debe
re. Per cussōres vero nullū lo

co exhibētes hōrem nullam sa
cris ymaginibus reuerēciam:
ita hōiū crucē hitebant: vt
ymagies oppositas mutilarēt
ipiq; crucifixo brachia pscide
rēt: et circū octo milites truci
darēt in ecclia. Qd sacrilegiū
dure satis vndicatu est. Nam
infra breue tēpus ab occisorū
osanguineis: occidētū in nūero
sa multitudo sic gladio deleta
est: vt vix duo supēent. Vetu
la vero que illos pdiderat: tpe
messis nimio calore acis suffo
cata est. Et quid dicā de malis
Christianis? cū apud damia
tā sarrachei Christū ignoran
tes ob iniuriā ymaginis eius
guiter sint puniti. Ca. xxvii.

Quā in obsidione dami
ate maxima ps exercitus
domini sarrachis occurrissēt. ne
scio quo dei iudicio infideles fi
delibus supiores effā. eos i su
gā verterūt. multos ex eis occi
dētes et plurimos captiuos ab
ducētes. Qd ut cognouerunt i
citāte obfessi i tāta leticiā rsolu
ti sūt. Vt in ofusionem fidei no
stre laqueū collo crucifixi inje
rent. sicq; sacram illaz ymagi
nez alijs additis iniurijs p oēs
plateas ciuitatis traherēt: cum
mīta vociferatiōe et plausu ma
nuū victoriā deo suo ascribētes

Christus vero qui mortuus et
quasi nullius valoris videba-
tur in tam execrabili culpa: p⁹
breue tempus valde terribilit^r
reuiuiscere cepit iⁿ vidicta. **N**ā
damianatos vt pena cōcorda-
ret illate iniurie: vlceribus per-
cussit in gutture: sic vt etiam ci-
baria non possent glutire. **P**au-
lo post ciuitatē ipsam iexpug-
nabilem eis abstulit sua virtu-
te ita vt nec vn⁹ in eius vasti-
tione caderet Christianus. Ali-
a adhuc plura miracula de sa-
cris ymaginibus tibi dicē pos-
sem s; vsq; ad decimā distincti-
onem illa reuoluo. **H**oc etiam
scias q; vsq; hodie Christ⁹ in
suis membris crucifigat^r. nūc
a iudeis. nūc a sarracenis. nūc a
fals⁹ Christianis: **U**nde p^r ma-
lachiam cōqueritur dicens **S**i
homo cōfigit deum. q; vos me
cōfigitis. **I**tem et vos me cōfi-
gitis gens tota. **C**hristianos
nostris tēporibus a iudeis eē
crucifixos audiui a Christianis
aliquem ad litterā eē crucifixū
nondū audiui quosdā a sarrac-
enis nuper fuisse crucifixos in-
tellexi. **C**arxxviii

Supradicta damiana cū
per obsidione; multum
esset artata quidam ex paganis
occulte exeuntes de ciuitate tū

vt Christiani fierēt ad nostros
cōfugere ceperūt. **Q**uos sarrac-
eni insequentēs et cōprehen-
dentes reduxerūt: singul⁹q; cru-
cibus singulos apprehēdentes
ad cōfusionem Christianorū.
sup^r muros omnes suspēderūt.
Apollonius **Q**uid sentien-
dum est de istis? **C**esaris.
Si fidem feciebāt et in fide tio-
re penarū non nutabant haud
dubiū qñ martires sint. **N**ō so-
lū ab infidelib⁹ xp̄s martirizaf^r
h⁹ etiam a malis xp̄ianis p^r pau-
perū iniurias q̄tidie cōfigitur et
flagellatur. **C**arxxix

Non ē diu q; qdā paup^r
nescio q; ipellēte neccitate
loqui volens. **H**erico dūc Lo-
nanij qui adhuc super est pre-
senciam illius adie temptauit.
Cui cum vnus camerariorum
indignatus scapulis eum ipel-
leret. et passim baculo cederet
sine misericordia. conuersus q;
dam ordinis nostri hoc vidit
et ingemuit. compass⁹ illi etiā
vsq; ad lacrimas. **S**ubsequē-
ti nocte saluator ei in sonis ap-
parens super altare in gloria
magna ait. **B**ratias tibi q; be-
ri tantum mibi compassus es.
quando camerarius dūcis tui
immisericorditer sine cā fustiga-
uit me. **A**d quā oīs? euigilans

intellexit quod Christus adhuc in suis membris patetur. **A**polo-
loinus. Dic queso ne adhuc
aliqua alia forma despecta: in
qua Christus moribus dig-
netur apparere. **C**esarius.
Etiam tanta est humilitas in Chri-
sto. ut aliquando sub figuris infir-
morum: aliquando est ampli-
us species leprosum assumens. nobis
appeat. Si primum verum non esset
nequidem diceret in euangelio. In-
firmus fui et visitastis me. De hoc
dicit **Isayas**. Vere languores
nostros ipse tulit. et dolore
nostros ipse portauit: et nos pu-
tauerimus cum quasi leprosum: et per-
cussimus a deo. Licet in dyalo-
go sancti **Bregorii** et in alijs lo-
cis de hijs plura occurrant exem-
pla: non tamen quia ita promissum est
tibi dicere licet nisi noua. in no-
stris temporibus gesta. **Ca. xxx**

Henricus contractus clare-
uall monachus: cuius
memini in distinctio-
ne prima
ca. xvi. qui ante paucos annos de-
functus est in eadem domo quandoque in-
firmari fuit. Dic cum tempore quando
haberet magnam infirmitatem iam
morti proximum: et nocte surgens
ad signum matutinarum: cum eundem
infirmum considerasset: sperans illum
posse durare: choram ex hoc secum
eintravit. In quo dum sedendo

modicum quid dormitasset: ecce
saluator in figura infirmi affu-
it: et super pectus eius se reclinans
requieuit. **H**enricus vero de
hoc territus cum surgere vellet: do-
minus cum opescebat dicens. So-
ne sine me quiescere. Ad quod
verbum expressus factus mox recor-
datus est infirmi sui: et surgens
atque in infirmorum festinas illam
agoniam repperit. Quem cum
ad terram deponere vellet. super pe-
ctus eius in modum visionis ex-
spirauit. Quod autem dominus quandoque
species leprosum assumat: sequen-
tia declarant exempla. **Ca. xxxi**

Nobilissimus princeps **The-**
obaldus Comes **Capa-**
nie. de cuius opibus misericordie
in vita sancti **Bernardi** abba-
tis clareuall mira leguntur. tan-
te humilitatis erat. ut etiam pri-
uialiter tuguria leprosum visi-
taret. Ad hoc viuunt. qui illum
in carne viderunt. Habebat autem
ante quoddam suum castellum leprosum
quendam manentem. ante cuius do-
miculam quotiens eum otigit trans-
ire. de equo descendit. et ad illum
intrans postquam pedes eius lauit:
elemosinam dedit et abiit. **P**robre-
ue tempus idem leprosum comitem
ignorante defunctus est et sepul-
tus. Die quadam comes iterum
via illa transiens. inprope ante

tuguriū sibi notū venit: descen-
dit dicens. **O**portet me visita-
re patrem meum: **I**ntrāsque nō le-
prosum: sed in leprosi forma et
habitu cōtemplatus est dñm.
Cui cum consueta opa miseri-
cordie impendisset a tanto deuo-
tius quanto inspirabatur a vi-
sitato forci⁹ hilaris exiuit. **C**ū
q̄ suis dixisset: gaudeo me vide-
re leprosum meum. **R**ñderūt ei
quidam. **D**omine sciat is eum
p̄ certo dudū eē defunctū: a in
tali loco sepultum. **Q**d ubi cō-
perit princeps piissimus exul-
tauit in spū eo q̄ videre ei⁹
ministrare meruerit presencā
liter quem multo tēpe in suis
mēbris veneratus est. **U**t autē
dominus **I**hesus tāta humilita-
tem tanti principis etiā in pñ-
ti remuneraret aut verba sua ve-
ra ostenderet que dixerit. **Q**uic-
quid vñ ex minimis meis feci-
stis mihi fecistis: se illi exhibe-
re dignatus est. **A**udi aliā visi-
onem: ista adhuc excellencā
rem. **C**a: xxxij.

Eodem tempore quo **I**hre-
sis **A**lbienſiū pullulā ce-
pit: cōtigisse dicitur qd narro:
Erat in regno **f**rācorū episco-
pus quidam etate iuuenis: sed
magne religionis. **N**ominis e-
ius siue dyocēs ei⁹ non memi-

Vic tante fuit pietatis: miseri-
cordie: ac humilitatis: vt equi-
tans in via neminem leproso-
rum sibi occurrēciū sine elemo-
sina preteriret. **S**epe etiā de e⁹
descēdit a p̄tentes p̄ueniēs nu-
mis māibus illorū t̄p̄ xp̄i ga-
sophilacō immissis: atq; de oscu-
latis: itēq; ascēdit a p̄cessit die
q̄dā dū p̄ stratā publicā iccede-
r: leprosi q̄dā sec⁹ viā stās in
agro vce rāucissā vt sui misē-
clamauit. **E**t ei aspēus ei⁹ tā
horrid⁹ a q̄ a lep̄ tā corrosus:
vt ocul⁹ hūan⁹ n̄ sine cruciatu
illū inspice possit. **Q**uē vt scūs
ep̄s vidit mīa mot⁹ mox de e⁹
rūt a an illū currēs optulit ele-
mosinā. **A**d quē leprosus. **N**ō
fuit in necrī nūmū tui. **C**ui cu-
ep̄s rñderet: qd ergo vis ut faci-
ā tibi. **I**lle s̄būxit. **V**t putredi-
nē hui⁹ infirmitatis mee abster-
gas digito: ostendēs carnem
clarā de naribus p̄dēte; mag-
nū horrois atq; fetoris. **Q**uā-
cū vir beatus xp̄i amore succē-
sus māu terget. **C**lamauit ille
dicens. **C**essa cessa: asp̄itatē digi-
torū tuorū tolerare non valeo.
Cūq; adhibet p̄tē camisie sue
q̄ de p̄ano fuerat satis s̄btili fili
clamoē phibit. **T**ūc ep̄s. **S**i
pati n̄ potes manū: si nō p̄anū
delicātū: vñ vis ut abstergas?

Rndit leprofus. Nihil aliud
 paciar: preter linctone; lingue
 tue. **M**ox ad illud verbū lucta
 nō modica oriri cepit in corde
 pōtētiā inter grām et naturā.
 illa vt fieret vlcēte: ista contra
 dicēte. **S**ed grā dei cooperāte
 et nature vim faciente. lingua;
 apposuit. et p muscā elephā
 tinā limxit. **M**ira res. **M**ox de
 naribus eius qui leprofus vi
 debat gēma preciosissima lap
 sa est in os episcopi. **E**t vt oñ
 deret se eē **C**hristū. qui ad pro
 bandā episcopi virtutē se finx
 erat leprofus. in ocul eius glori
 ose celos ascendit. et q eius dē
 glorie p̄iceps futurus eēt ep̄s
 ascendēs repromisit **D**ominus.
Beuardus abb noster rediēs
 de capitulo gnali. huc nob re
 tulit. asserēs recēt fuisse gesta
Apollonius. **Q**uid est grā
 coopans? **C**esari? **D**uplex
 est gratia dei. opans. p quam
 ep̄s tm bonū voluit. coopans
 per quam illud p̄fecit. **P**oterat
 antistes iste venerabil merito
 dicere eū; scō **J**acob p̄iarcha
Vidi dñ; fatie ad fatie et salua
 facta est anima mea **A**pollo
 nius. **M**agna sunt que dicis.
Cesarius. **V**t autē nō solū
 ore duorū s; et triū testiu stet
 ome verbū **A**ddā terciā visi

onem duabus hīs nō iparē:
 s; forte iudicio tuo propt op?
 maiorē. **C**a. xxxiii

In **S**albergense ecclia
 iaz a multo tpe religiosi
 exstiterūt episcopi ex quibus
 vnus. nescio vtz hui? q nūc
 est. siue eius qui añ eū fuit pre
 decessor eēt infirmorū seu lep
 sor lares studiose etiā qñq; p
 semetipsum visitauit. **D**ie qua
 dā tuguriolū quoddā intrans
 et leprosum vt ei visum est homi
 nem in ea lecto decubante; ac
 gementē repiens. si aliqd vel
 let requisit. **C**ui cum ille re
 spōderet corp? **C**hristi de fidero
 ep̄s festinus abiit et attulit ori
 q; leprosi q valde horrid? vide
 batur. eū; cautela q potuit im
 misit. **I**lle vero ad cōprobādā
 antistitis fidē añq; mastical; eu
 charistiā. nausēā simulauit. et
 eū; fetidissimo vomitu quod
 sumpserat reiecit. **E**piscop? ve
 ro territus manibus mēto ei?
 suppositis. eiectas recepit inuē
 dicias. quas statū in os mittēs
 sumpsit ob honore sac̄menti.
Postea cū eūdem leproso; visi
 tare vellet et nō inuenir; **D**eū;
 est ei a circūmanentib? q ml
 to tpe in eadē domūcula nullus
 habitass; leprofus. **E**t cogno
 uit vir deo plen? tū ex testio ip

referentiū tū ex gratia ex p̄dca
sumptioe pcepta: q̄ Christ⁹
ess⁹: quī multis modis electo
rum suorum cōstanciam pba
re cōfueuit. Nec dicta sunt de
Christi psona. Porro de illius
resurrectōe atq; ascensione.
nullas intellexi visiones relatu
dignas: nisi solam si tamen vi
sio dici potest. **Ca. xxxiiij.**

Sacerdos quidā de domo
nostra si cut ipse mibi re
tulit: cum āno preterito in sac
tissima nocte pasche staret ad
matutinas: finito duodecimo rñ
sorio: a p̄mno Te deum lauda
mus incepto: tantā circa se sen
sit fragrantiam aromatum. a p
tantā moram ut miraretur qd
ess⁹ vel vnde esset Cui cogitati
ones sue dicebant. Non est ali
unde odor iste aromaticus: nisi
ex p̄sencia sanctarū mulierū
de quibus tota nocte cantatū
est. Quia vnerūt cum aroma
tibus ut vngerent. **Jhm. xxv.**

Quoniam resurrectio passioe
dignior sit: quid ē q̄ tā
te reuelaciones hñtur de illa a
tam pauca de ista? **Cesari⁹**
Primo hoc ascribendū est hu
militati Christi. ne videatur ia
ctanter manifestare ea que e
git gloriose: a sup̄primere illa
que ptulit ignominiose. Deū

de q̄ nullū est sacramtorū: qd
tam efficax sit diuini amoris
incentiū quomodo obproba
passionis. Apostolus dicit se
nihil scire nisi. Ihesum Christū
et hūc crucifixū. Ergo Christi
passio: eius fuit lectio. O quā
tum legere desiderabat. Job in
libro passionis Christi: qñdo
dicebat. Quis mibi tribuat au
ditorem: vt desiderū meū om
nipotēs audiat: a libz scribat
ipse qui iudicat: vt in humeo
meo portē et circūde illum: q̄si
coronam mibi: liber vite xps
est: scdm. Johannem signacu
lis signatus: in quo vt ait pau
lus est salus vita et resurrecti
o nostra: quem apostoli cum
magna gloria miraculorū qua
si coronam portauerūt p vñū
sum mundū. Quem cū primo
optulissent scienti litteras id ē
iūdeo: a respiciē illum tanq̄
signatum: optulerūt illū nesci
enti litteras scilicet gētili. et cū
illū intelligē n̄ poss⁹ exposuēt
ei sic Philipp⁹ a eunuch⁹. Libz
hūc xps ipse sc̄psit. q̄ p̄p̄a volū
tate pass⁹ ē. In pelle siq̄d corp
is ei⁹ sc̄pte erāt lre mīoēs et m
gre p liuidas plagas flagello
rū lērubre a capitales p infixio
ēs clauorū pucta a v̄gule p pū
ctōes sp̄iaz vñ pell ead p̄suāt

multiplici persecutione pumicata
colaphis et sputis cretata aru-
dine lineata. **A**polloni? Bau-
deo me cum fratre didicisse: quod ig-
norauit. **C**esarius. Dica; tibi
nunc aliquas visiones spiritus
sancti. **A**polloni? Peto ut
prius expendas de spiritu sancto
et si sit differentia inter ipsum et
spiritum quem Christus in cru-
ce emisit. **C**esarius. Hoc fa-
ciam ipso adiuuante: et hoc quon-
to expedio? potero. **C**a xxxvi
Spiritus sanctus deus est
tercia in trinitate persona
a patre filioque procedens eternali-
ter. ipse substantialem. eius de-
sapientie atque potencie. Vnde
in psalmo. Verbo domini celi fir-
mati sunt et spiritu coelis eius om-
nis virtus eorum. **Q**ue spiritus san-
ctus a patre procedat. dicit fili-
us. Non enim vos estis qui loqui-
mini: sed spiritus patris vestri
Item qui a patre procedit. **Q**ue a
filio procedat. testis est aposto-
lus dicens. Misit deus spiritum
filij sui in corda nostra. Ipse etiam
spiritus sanctus ubi vult spi-
rat. scilicet multiplex. Vnicuius sub-
tilis. modestus. disertus. mobilis
incominatus. certus. suavis
amans bonum; actum qui nihil vult
benefacere. humanus. benignus
stabilis. securus. omnem habens

virtutem. omnia prospiciens: et
quod capiat omnes species intel-
ligibiles. mundus. subtilis. **C**uius
varia dona cum apostolus enu-
merat. hic concludit. Nec autem
omnia operatur vnus atque idem
spiritus diuidens singulis prout
vult. Inter hunc spiritum; scilicet
et eum quem Christus in manus
patris moriens commendauit
tanta est differentia quanta inter
creaturam et creatorem. Nam spiri-
tus ille anima Christi intelligi-
tur que a corpore eius sepata est
per mortem quod de spiritu sancto
dicere nequias est. **A**polloni
us. Sub quibus speciebus spi-
ritus sanctus solus principia sua mor-
tibus manifestare? **C**esari? **D**uas
tamen species repio manife-
stiores: scilicet quibus in nouo te-
stamento visus est. In columba
visus est super Christum. In
linguis igneis super apostolos.
Nec hoc sine causa. Septem enim
naturales virtutes habet colu-
ba que auis est simplicissima
per quas dona spiritus sancti
designantur. In igne calor est et
splendor et spiritus sanctus ignis per
amorem: illuminat per scientie ope-
rationem. **A**polloni? Petitioni
mee satisfactum fateor per senten-
cias nunc precor ut si aliqua no-
sti exempla subiungas. **C**esari?

Q^{uod} nostris temporibus in coluba
a igne visus sit. verissimum tibi
panda exemplis. **Ca. xxxvii**

Quoniam dominus Hermanus
abbas est in clauistro: et
in solemnitatibus iterum dum
chorus. Te deum laudamus? de
cantaret circumiret ad fratres com-
monendos. atque secundum consue-
tudinem in chororum consistorio di-
uerteret. Henricus conuersus cui-
us memini in distinctione qui-
ta ca. v. vidit columbam candidam
de cruce que erat super altare con-
uersorium. in vertice ipsius des-
cendentem. Vbi multum quie-
te sedebat: donec circuitis vniu-
ersis de choro exiret. Tunc auolas
reusa est super cruce. primo vero
expleto cum inciperet leonem eu-
angelicam: eadem autem sacratissima
volauit super quandam columnam
analegio primam: illic sedens
et auscultans: sacreque lectioni
aurem diligentius adhibens.
Qua plecta: rursum rediit ad
crucem. Et testatus est idem con-
uersus sepius in festiuitatibus
se eandem visionem vidisse. Quo-
tiens inquit chororum consistorio intr-
uit: et coram alteri perfide ut ei mo-
ris est inclinauit: mox coluba
per eam crucem deserens capiti eius in-
sedit. In quo statim tunc creauit stre-
pitum percussione alarum: tantum

splendorem mitto alarum: ut ab om-
nibus potuisset audiri: et ab uni-
uersis videri: si illis datum fuisset
audire vel uidere. **Apollonius**
Puto conuersum hunc eundem fuisse
qui uidit super caput nouicii:
cum in monachum benediceretur
colubam: sicut dictum est in di-
stinctione prima capitulo ter-
cio. **Ca. xxxviii** **Cesaris**
Quoniam in eadem domo monachus
quidam iuuenis euangelium le-
get: in ouertu per deum Henricus deo
subam candidissimam super caput eius
descendere uidit illic quete residere
usque ad finem euangelii fuerat enim
idem monachus ibi hospes et tam bene
uite: ut tanta gratia dignus habere-
tur. Processu temporis cum factus fuisset
sacerdos: eundem monachum ex fratri-
bus eius sacerdos quidam secula-
ris dicebat. Ego frequenter ui-
deo colubam super caput illius mon-
achi. quando missas celebrat. Non
tamen puto eum aliquando misse eius in-
fuisse corpe sed spiritu. Est enim uir re-
ligiosus multas habens reuelacio-
nes a deo. **Apollonius** Rursum
sciendum est de huiusmodi
colubis. **Cesaris**. De hac
questionem quantum potui ex-
pediui te in distinctione secunda ca.
quinto: loquens de sacerdote formi-
cario: cui coluba sacramentum alta-
ris tulit et per penitentiam restituit.

Signū est aduentus spiritus
sancti colūba. Similiter fuisse
diuinū in p̄dictis colūbis: etiā
aliū eas vidissent. **A**polloni
us. Hoc satis credibile est. **C**
Cesarius. Quā autē spiritus scūs
etiā in igne p̄nciā suā: quādo
q̄ manifestat. Audies in disti
ctōne nona ca xxxiij. Quia iā
plures visiones tibi retuli de
Christo. quas dā etiā de spiritu
sancto. vnā tibi adhuc dīcā:
de sancta trinitate. **C**ca xxxix

Non ē dū q̄ quedā san
ctiōnal' cordis nostri
dū in quadā die dominica ad
p̄mā staret: et chorus psalleret
fidē Athanasij: illa de mysteio
sūme trinitatis cogitās: mēte
excessit. In quo excessu tāta ei
sunt reuelata de illa sūma et ef
fina trinitate. vt suo cōfessorī il
la siue modū eius de; visionis
explicāre nō possit. Ecce sic copi
ose dñs visioni nostre odelcen
dit. Ipse est quē Jacob in som
nis vidit innixus scale. Angeli
vero ascēdentes siue descēdentes
sunt ceteri ut dīcū: est: ordies
ciuiū celestiu: descēdentes nob
apparēdo et ascēdentes se nostris
visibus s̄trahēdo. Ip̄i enī sūt
Christi corpora et membra. **C**
Apolloni⁹. Quā similitudines
Cesarius. Similitudinē

tibi dicā satis manifestā. ca. xl.
Q Apud Christi de⁹ caput
ecclēie Christi. Oculi Chri
sti sunt āgeli. sep facie; patris
vidētes. aures eius patriarche
legē dei audiētes. Nares Chri
sti sunt p̄phete que futura erāt
p̄cul odorātes. os eius aposto
li qui ab ipso viderūt et audie
runt mūdo predicātes. Barba
Christi sunt martires. fortitu
dinem mētis quā barba de sig
nat in suis tormētis oñdentes.
Vlra Christi sunt cōfessores
verbo et exēplo infirmos nutri
entes. Venter eius virgines et
otinētes fructuū carnis castita
tis amorē anponentes. De hīs
spōsa dicit in cāticis cāticorū dī
lecto. Venter tuus eburneus
distīctus saphiris. Ebur q̄d
frigidissimū est designat virgi
nitatē. Jacinet⁹ vero qui aerei
coloris ē p̄fectōnem viduālē.
Apolloni⁹. Dñs non inu
tiliter p̄missis precor vt de sin
gulis ordinibus si quas nosti
s̄biungas visiones. **C**esari
us. Hoc libēs fatiā et hoc p̄mo
de āgel. **C**ca. xli.

Quot sunt ordines ange
lorū? **A**polloni⁹. No
ue; angeli. archangeli. virtu
tes. potestas. p̄ncipat⁹ dñaco
nē. chori cherubim et seraphim.

Dicuntur autē angeli id ē nū
cū qz diuinam voluntate; sug
gerendo nobis nūciant. Cui
libet hō habet āgelum sibi a de
o deputatū ad custodiam. ab
hora natiuitatis vsqz ad diem
mortis quorū ministeriū quā
tum sit hominibus necessariū
qbusdā tibi pādā exēplis. xlii.

In franciā virginem quā
dam religiosam a inclu
sā Sathanas gūissime per sti
mulū carnis calaphib; auit. Illa
nesciens vtutem infirmitate p
fici iugiter cū multis lacrimis
deū rogauit. quatenus eius pi
etate a tā immūda temptacōne
mereretur liberari. Cui cum di
e quadam oranti angelus do
mī apparuiss; visibiliter dix
iss; qz Vis ab hac temptacōne
liberari. Et respondi; illa Vo
lo domine volo. celestis nūciū
subiunxit. Dic versiculū istum
psalmi. Cōfige timore tuo car
nes meas. a iudiciis enim tuis
timui; a libereris. Angelo vero
recedēte vel pocius disparētē.
Illa versiculū cecinit a mox te
tacio cessauit. Mā res fugato
spiritu fornicaciōis statim ac
cessit spiritus blasphemie a q
tāto forcius quanto periculosi
us temptabatur. Cepit enim
dubitare de deo a fide Christi

ana. Tūc magis q̄ prius misē
cordiam diuinam inuocans se
a tam nefanda temptacōne libe
rari cum lacrimis orauit. Tūc
angel⁹ domī scdo ei apparēs
ait. Quomodo habes modo so
ror? Respondit illa. Nūquā pe
ius domine. Et angelus. Putas
te posse viuere sine temptacōne
Necesse est vt alteram istarum
habeas. Elige quam volueris.
Ad qd virgo respondit. Domi
ne si sic necē ē eligo p̄mā tem
tacionem. licet enim fuerit im
mūda. humana tñ erat. Ista ve
ro quam nunc patior proflus
dyabolica est. Cui angel⁹ dic
versiculū istum. Feci iudiciū
ci iusticiam nō tradas me calū
niātibus mea liberabis. Qd cū
fecisset p⁹ āgeli discessum blas
phemie spiritus eam deseruit.
a stimulū carnis recepit. CA
pollonius. Quis tibi āgel⁹ vi
detur iste fuisse? Cesarus.
Ei⁹ vt puto. p̄p⁹ q̄ illā maluit
i carne tbulā q̄ nō mēri. Tem
tacō ei custos ē hūilitatis a ma
teria excedē virtutis v̄gimb⁹ a
eis q̄ n̄ peccauerūt iamīs gl'a atq;
supbia ip̄ortū iōēs eē ofueuerūt.
Qm solici te scī āgeli sibi cōmis
sōz opa bō ofiderēt vt deo illa
rep̄sentēt sequens sermo de la
rabit. CA. xlii.

Qonūsus quidā de Hēm
mērode cuiusdā eiusde;
domus. Hūgie magister erat.
vir bonus ac disciplinat⁹. Iux
ta hūc cū exiret ad opē manu
um siue ad negocia dom⁹ sue:
alius quidā simplex conūsus
āgelū domini ābulantē frequē
ter vidit. Qd̄ cū; retuliss⁹ dñō
Hermannō abbati suo. refēn
ti rñdit. Quia visionem retu
listi nūq̄ āgelū de cetero vide
bis. Qd̄ ita factū est. **A**pol
lomius. Non videtur mihi frat̄
iste deliquisse si sibi diuinitus
reuelata abbati p̄po manifesta
uit. **C**esarius. Satis putō
q̄ nō absq̄ aliqua cordis i ac
tancia ouersus visione; eādē;
recitauerit. Et q̄ hoc abbas cō
siderauit. qd̄ futur⁹ estimabat
p̄dixit. Erat enī vir prudēs et līa
t⁹ an cōuersione; scōz aposto
rū in Coloniā decan⁹. **C**esa
rius. Cū quilibet hō duos ha
beat āgelos vt dicis sibi depu
tatos bonū ad suggerēdu; bo
nū et malū ad suggerēdu; ma
lū quid est: q̄ tā facile hominis
volūtas angelo malo consētit
ad peccūm. Est ne bono in cōsi
liis efficacior et ad vim inferen
dā valēti⁹. **C. Ca. xliiij.**

Licet homo hēat angelos
bonū ad custodiā; et ma

lū; propter exercitiū neuter
tñ illoz volūtatī humane vim
inferre val; vt propter illius
cōsiliū; violenter inclinē⁹ ad
bonū; siue ob hui⁹ suggestō
ne; trahat⁹ ad malū. Contulit
deus hominī libēz arbitrium.
Apollomius. Quid est liberū
arbitriū. **C**esari⁹. Facultas
volūtatīs et racōis qua eligit⁹
bonū assistētē gratia. malum
vero desistētē grā. Liberū dicit⁹
propter volūtatē que libera ē
et sine necessitate arbitriū p̄p̄
racōnem que ea que volūtas
appetit arbitrat⁹ et discernit.
Et licet racō sepe volūtatē seq̄t⁹
ad peccati cōsensū; nūq̄ tam
approbat malū. Q̄ vero volun
tas tā p̄na est ad peccādū cau
sa s̄best. Dabet enī dyabolus
duos satellites ecia; se crudeli
ores quibus illa impellitur fo
mītē scilicet caris quē scriptu
ra vocat tyrānū; et mūdū. Ca
ro cōcupiscit dyabolus concu
pita incēdit. mūdus incēsa ne
extinguant⁹ se obijcit. Ex pecca
ti fomīte multa oriūtur vicia.
dyabolus multa sibi assumit
s̄b̄idia. mūdus innumerabilia
offert oblectamēta. Ecce cur⁹
et equites regis Syrie. i. dy a
bolus missi ad capiendu; He
lyseū. i. iustū. Quibus visis

id est in circuitu tuo confideatis si
 clamaueris cum ministro De
 lysei. Deu leu leu domine mi quod
 faciemus voce prophetica tibi re
 deo. Noli timere plures enim no
 biscum sunt quam cum illis. Aperi
 oculos et vide. Dabes intra te
 rationem contra carnis fomites
 circa te angelos contra diabo
 lum. turbam contra turbam.
 Et ecce inquit mons plenus equo
 rum et curruum igneorum id est
 custodiam. non unus sed mul
 torum angelorum circuitu. De
 lysei id est hominis elci. Contra
 carnis incentiua oppone virtu
 tes naturales. Dabes super hec
 omnia gratiam diuinam. que
 mox ut menti tue si in peccatis
 fueris infunditur carnis incen
 tiua restringit: dyabolus retudit.
 mundi gloriam tibi in odium
 vertit. Hoc etiam scias quod quida
 facimus sine instinctu vtriusque
 angeli. Que si bona fuerit am
 plius in eis meremur. Si ma
 la plus demerem. **A**pollonius
 Satis de hijs expeditus sum.
 nunc quod residuum de visionibus
 angelicis nosti mihi manifestes
Cesarus. Quod animas si
 bi commissorum deo representent
 ex hoc quod sequitur potes probare. **rlv**

S Oros Christina de Vol
 mutsteme scimoniales in

Burgiscent in superioribus me
 mini tante fuerat perfectionis ut pro
 sens vita ei esset in tedio et mors
 in desiderio. Tempore quodam
 quadragesimali cum semper pri
 mo pascha putaret esse mortu
 ram mente excedens rapta est in
 locum amenissimum haud dubi
 um quin in Paradisum. In quo
 vidit altare miri decoris et ante
 altare multe reuerencie personam
 cuius pulchritudo inestimabil
 erat minimis. Quam cum interrogasset
 quod esset vel cuius officium haberet. Ego
 sum archangelus qui presedo a
 nimas ante dominum. Et illa. Num
 quid domine et animas de ordi
 ne nostro presentas. Etiam
 inquit. Omnium in ordine tu
 o bene viuencium animas mo
 nachorum videlicet conuerso
 rum et sanctimonialium ego pre
 sto ante deum. Et adiecit. Non morieris sed in proximo pascha
 Quod ita factum est. Nam cum
 per aliquot dies egrotaret et pe
 ne quotidie communicaret in agoni
 a posita viaticum sibi dari pe
 cuit cum quo nondum plene
 masticato spiritum reddidit
 celo. Cum esset adhuc in pre
 dicto mentis excessu venerabi
 lis vere beata virgo Christi
 na vidit super altare intram
 magnum decoris pendentem.

Et cum requirerem ab angelo quid futurum esset de anima cuiusdam sacerdotis quem spalius diligebat cuius tunc recordabar respondit. Cum obiciet mihi haec capiti eius imposita ante dominum illum repntabo. **A**pollonius. Quem putas angelum istum fuisse? **C**esari? sanctum Michaelis qui ut dicit auctoritas prepositus est paradisi. Ceteris enim angelus diligentior est circa genus humanum. Unde in Daniele legitur fuisse princeps filiorum israel. Hinc est quod sua memoria in terris haberi voluit ut ab hominibus de quorum salute sollicitus est agnosceretur diligenter et obsequiis veneraretur. **A**pollonius. Quid si in aliquo loco sibi deputato minus veneratur? **C**esarius. Ibi et minora eius beneficia experientur. Ita ut aliquando etiam principaliter inde recedere videatur secundum testimonium subsequenter visionis. **C**arlvi.

Eo tempore quo dominus Thodericus Coloniensis archiepiscopus qui ad huc superest castri in Budinsberg edificauit sacerdos quidam religio sus a Colonia rediens cum motu iam dei nominis propinquasset sanctus Michaelis archangelus in specie bene nota de eo in vici

num monte qui Strobg dicitur in quo memoria est petri principis apostolorum alis extens volare conspexit. Eodem tempore homo quidam Thodericus nomine de villa prima cuius vxore ad ecclesiam perierat. De predicto monte capellas cum reliquijs quas sepe viderat super Strobg per aerem duci vidit. Ambo illam viderunt et vix hodie testes sunt ambo tante visionis. Si mihi minus credis interroga dominum. **V**uillhelmus sacerdos in Strobg qui se ab ore illorum qui hoc viderunt audiuit se testatur et dicit tibi. Habebat enim adhuc sanctus Archangelus in Budinsberg velut alii dicunt in Vuudinsberg ecclesiam nominis suo consecratam. Et cum esset mons idem fortis satis et ad munimen provincie bene sit nullus tamen in eo castrum edificare presumpsit. quia hoc non posse fieri ob predictam memoriam ab incolis referebatur. Predictus vero Thodericus huiusmodi verba non attendens et castrum in eo edificans ante quam muros eius perfecisset depositus est. Nec mirum si ab eodem castro angelica recesserunt subsidia cuius omnia edificia pene ex usuris cuiusdam iudei quem prefatus episcopus ceperat sunt constructa. **R**ui

potens factus Michael eorum
animas in exitu ab inimicis de
fendat. Audies in distinctioe
xij. ca. v. Non solum beatus Mich
ael cum ceteris celestis milicie
exercitibus fideles protegit cum
moriuntur sed etiam in presenti ab hos
tibus visibilibus. Ca. xlvij.

Non est diu quod sex milites
templi in vicinia sarrache
nostrorum hora quondam canonicam pro
strati dicebant. Ex inopinato pa
ganis supueientibus cum illi sur
gere vellet fugere. magister
eis inuicem ut iacerent. Mira res
ut rex celestis ostenderet quanta
tum ei magistri fides et discipu
lorum obediencia placeret angelos
suos misit a quibus infide
lium turba turbata est quodam cap
ti et plures occisi. Cumque eos quos
angeli vinxerant templarii com
prehendissent. et illi dicerent ubi
est exercitus quem dudum vidi
mus a quo capti sumus et occi
si. Runderunt. Non necesse habere
veniunt nobis in auxilium quoniam non
indigemus reuertuntur in taber
naculum suum. Intellexerant enim
sanctos angelos illos fuisse quod
ipsi videre non potuerunt qui lau
dantibus deum semper assunt. ipsosque
custodiunt. Ipsi reuera sunt castra
dei qui Jacob cum timore reuer
tentem in terram suam viderunt in aux

ilium. Fueruntque ei ut dicit scrip
tura obviam angeli dei. Quos
cum vidisset ait. Castra dei sunt
hec. Hoc miraculum cum recitatum
fuisse regis Philippi in castris cum
rediret de obsidione Colonie.
rondit. Certe si habuisset legem
pone in ore. ego psalmum reliquisset
fugissem. Nec dicta sunt
de visionibus angelorum Porro
de visionibus patriarcharum
atque prophetarum pauca di
cere habeo. quia rarius factis
nouum testamenti apparent. Apollonius
Que sit causa illius
raritatis. qui etiam fuerint
patriarche. qui prophete. et quare
sic dicti precor ut edisseras.
deinde si quas nosti visiones.
de illis subiungas. Cesar
us. Quanto brevius potero
de requisitis te expediam.

Capitulum. xlvij.

Patriarche sunt viri iusti
et gloriosi cum quibus lo
cutus est deus. Abraham scilicet
Isaac et Jacob et alii quod plures
qui illos tempore antecesserant
sequebantur. Dicuntur autem patri
arche quasi patrum principes
eo quod alijs facti sint via recte
dendi et norma bene vivendi.
Nostrorum successores extiterunt pro
phete et ipsi viri magni et incliti
quod christi sacramenta et ecclesie et si qua

alia futura erat tã pspicue pui
dēt a p dixerūt ac si ocul eorū
compeis fuissent obiecta. Vñ
quidā illoz dicebat Non faci
et dñs verbū sup terrā qđ nō
p reuel; seruis suis pphētis. p
phete fuerūt. **N**ayas. **I**heremi
as. **E**sechie. **D**aniel a duodecā
pphete. qui etia; ea que pui
rūt vel predixerūt scripto per
petuauerūt. **V**nde pphete dicti
sunt vidētes vel significanti
pphete dicūtur quasi pphētēs
vel quasi porro fantes. i. a lon
ge. **Q**uare autē rariū aplis
sue martirib; nob; appareāt
cā eē videtur qđ respectu iā dēo
rū ordinū modica a pene nul
la ē eorū memoria apud ecclā;
litor. **B**reci vero in natalicijs
illoz solemnisant a ideo forte
sep; ill; appēt. **D**e scō Jobāne
baptista cuius memoria cele
bris est p vniūsa ecclā aliq;
visiones sibiungā. **I**pse est em
nouissimū pphētariū; a pl; qđ
ppheta. **R**a; lex a pphete teste
dño vsq; Jobāne. **C**a. xlix.

Relatu allemonachus
quidā iuuenis est etate
Jobānes nomine mīr; dīlcoz
facti Jobānis baptiste. **I**n die
siquidē natiuitatis illius ē na
tus a ob hoc a parētib; **J**ohs
watus. **S**upra reliquos sã

atos illū diligit a quociens ali
quid ad ipm ptinēs psallitur
vt ē canticū patris ei. **S**acha
rie. ibi wci pēitus n pēit. **R**o
cte quadā cū idē canticū in cho
ro cātā; a vctū; fuiss; ad illū;
versiculū. **E**t tu puer ppheta al
tissimū waberis ac sacerdos qđ
dam stās in choro oppōito flā
mā de capite eius surgē vidit.
Vocatur em **V**uillhelm;. ēq;
sacerdos religiosus cui multa
diuinit; reuelātur. **Q**ui dñs
matutinis dñm. **S**ygez prio
re; adiit. a qđ de fratre Jobā
ne viderit exposuit. **Q**ueni sta
tīm wcauit prior dicens. **D**ic
mibi bone frater Jobānes qđ
cogitasti in laudibus. **Q**n̄ icho
atū ē canticū. **B**ñdict; dñm
deus israhel. **C**ui ille rñdit. **C**re
dite mibi domie ego cogitau
si eēs in celis vox tua nūq; rau
cescer. **E**t semp deū laudāes cū
āgelis. **E**t prior. **Q**uid habu
isti in corde infra istū versiculū.
Et tu puer ppheta altissimū w
aberis. **A**d qđ itez rñdit. **I**ta
accēsus est cor meū in hora illa
ad memoria; scī Jobānis bap
tiste quem valde diligo vt vir
me capere possem p gaudio. **E**t
cognouit prior qđ flāma eadē;
signū fuiss; vltimūssimū amo
is de corde adolescentis in celū

ascendentis. Anno preterito visio hec a predicto priore clare uallis priori de clauistro recitata est a quo ego illam didici.

Capitulum. l.

Retulit mihi domia Irmigard magistra de insula sancti Nicolai anno preterito cuiusdam sanctimonialis tene sibi note miram dilectionem erga predictum domini precursozem. Plus omnibus sanctis illum dilexit. Nec suffecit ei de illo cogitare illum obsequijs et oracionibus honorare consoleribus illius pro gatiuas predicare. quoniam etiam ad perpetuam ei memoriam uisificaret de eius annunciacione natiuitate et gaudio partu. Irata siquidem fuerat et ideo uisibus persequi studuit quicquid de illius sanctitate legeret. Osetiam personas seculares cum quibus loquebatur monuit. et rogauit ut liberos suos Iohannem uel Zachariam nominaret filias uero Elisabetham. Cumque mortua esset Iohanna monachus de clauistro eam uisitauit. Sciens quod ei afflicta esset sanctum Iohannem ait. Mater tua cum fueris defuncta que leuissimas uultis ut primum carum per animam ueram per defunctis a deo sancto Iohanne baptizetur. Ad quod illa sine ulla de liberatione respondit de sancto Iohanne. Cumque ad extrema peruenisset operata sorori sibi seruienti ait. Vade

soror super solarium et quiesce modicum. Quod cum fecisset et leui sopore quiesceret huiusmodi uocem per somnum audiuit. Quid hic iaces sanctus Iohannes baptista inferius est cum sorore. Dilige gaudere. Hoc illi nomen erat. Ad quam uocem sanctimonialis exprofecta neglectis vestibus in camisia descendit et iam illam exspirasse inuenit. Circa quam tam suauissimus odor erat ut non dubitaret illic adesse presentiam sancti Iohannis qui animam suam dilectis choris sociaret angelicis. Narrauit mihi etiam aliam visionem ista adhuc iocundior; quam sibi a magistra domini qua uisa est dicebat esse recitatam.

Capitulum. li.

De sanctimonialibus fuisse et adhuc sunt ut puto iustitiam monasterio dyocesani. Treuerensis ex quibus una specialiter diligebat sanctum Iohannem baptistam. Altera uero sanctus Iohannem euangelistam. Que quociens conueniebant inter se de illorum maiestate contendebant. Itaque ut magistra quandoque uix possit eas operescere. Illa omnia dilectionis privilegia in medium proponebat. cui ista sui dilectionis pro gatiuis valide satis obuiabat.

Nocte quadā añ matutinas sā
ctus Iohānes baptista sue di
lectrici in sōnis apparēs sic ait
Soroꝝ noueris scūm Iohānē
euangelistā mibi equalem eē
Nūq̃ hō castior fuit illo men
te siml a corpe virgo. Ipsum
Christ⁹ ad apostolatū elegit
ipm ceteris apostolis plus di
lexit. ipi gloria; sue trāsfigura
tionis oñdit. Ipse beatissimus
in pectore Ihu i cena recubuit
ipse morienti astitit ipi virgini
Christus virgo matre; virgi
nem omendauit. Ipse ceteris
euangelistis altius volans et
oculos mētis in rotā diuinita
tis plenius defigēs: euāgeliz
uum sic exorsus est. In princi
pio erat verbū aē. Scripsit et
apocalipsum qua mibil in cele
stibus figuris obscurius est.
Plurima etiā pro Christo pas
sus est tormenta flagella feruēs
oleū. exilia. Ecce propter ista
alia multa sua priuilegia eq̃l
mibi est. Mane ergo wce so
roꝝ tuā añ magistrā a pcedēs
ante pedes illius pete: vt igno
scat tibi q̃ to ciēs ea; exacerba
sti mei causa. Que ad fig̃ matu
tialia expergefata de tā clara
visione cogitare cepit. Dictis
vero matutinis euz se altera so
roꝝi dedisset scūs Iohēs euāgeli

sta p visu affuit a sē sensu vbo
x hōz suā allocutus ē dilectri
cem. Soroꝝ scias beatū Iohā
nem baptistā lōge maiore; eē
me. Inter natos muliez teste
Christo nō furrerit maior illo
Ipse ap̃lxta a plus q̃ ap̃lxta.
Ab āgelo est annūciatus a ste
rili matre cōtra naturā ocept⁹
in vtero supra naturā sanctifica
tus. in heremo sine omī peccato
conūsat⁹. Qd de me dici non
potest qui lucris imbpans int̃
seculares secularis secularit̃ vi
xi. Saluatore; que; i vtero og
nouit int̃ turbas ad se vmen
tem digito demonstrauit a in
iordanis sacris manibus bap
tisaui. Ipse celos vidit ap̃t⁹
patrē audiens in wce filiū; vi
dēs in homine spiritum sanctū
in specie colūbe. Tandē p iusti
cia martirisatus est. Ergo me
maior est. Vnde hodie wcare
debes soroꝝ tuā añ magistrā;
tuam a psternere te pedibus
illius. Sicq; eā rogare vt tibi
ignoscat. q̃ totiens illam exac
basti me cōtenciose precursoꝝ
domini preferendo. Mane sin
gillatim ad magistrā veniunt
quid viderit exponunt. Tunc
simul se psternētes a abinuicē
ut eis iūssum fuerat veniam po
stulātes mediāte matre spūali

reconciliatē sunt. monēte illa
ne de cetero de meritis sactorū
otenderēt q̄ soli deo nota sunt

Apollonius. Satis me edi
ficat tanta in sup̄nis ciuib⁹ hu
militas. **C**esarius. Nulla
quantū ex presenti visione col
ligere poteris in regno celozū
p̄mior est cōtencio quia illic
teste apostolo omnis euacua
tur prelacio. **N**oc tamen scias
q̄ sicut ciues sup̄ni visitant cū
multa cōsolatione se diligētes.
Ita q̄ncūcum inuēctōne a pla
gis se cōtēpnentes.

Capitulū. liij.

Quoniam quidam erat
in ecclia Būnenfi. qui fre
quent⁹ cum sodalib⁹ suis mo
niales i ditkirchen solebat vi
sitare. **N**ec erat in eadem visita
tione aliquid r̄ligioſitatis h̄leui
tas a periculum animaz. Quo
ciens enī cum oportebat intra
re claustrū. per monasteriū qd̄
in honore beati Petri a sancti
Johannis baptiste dedicatum
est trāſibat erecto collo nec v
nā quidem vice coram altaib⁹
caput inclīmans. **N**octe qdam
venerabilis baptista i somnis
illi apparens a toruo vltu i eū
respiciens sic ait. Et tu inique
to ciēs per oratoriū meum trāſi
ens nunq̄ aliquid m̄hi exhi

biuisti hōis vt saltē vel vna
vice ciuicem flecteres corā alta
ri meo. **L**euans q̄ pedem tā va
lide trusit eum i ventre ut tam
exterrore icrepacōis q̄ ex doloē
tūſionis euigilaret. **A**b illa. n.
hora cepit infirmari et paulati
m̄tueſcēte ventre p̄dropicus fi
eri. sic a vadens donec inualeſ
cente morbo morēt. **E**t si vis
ſcīre. **J**ohes ē nomen ei⁹. forte
ex hoc ipso ſcūs ampli⁹ turba
bat⁹ q̄ ipā nomis ei⁹ equiuo
cacio nil reuerēcie cordi ei⁹ in
preſſerat circa ipſum. **A**ppo
lonius. **C**um maior sit p̄fectio
patrie q̄ vie quid est q̄ sancti
tam dure ſuas iniurias vindi
cant. **C**esarius. **V**oluntas
comprehenſorum sic diuine vo
luntati vnita est vt nō poſſint
aliud velle. niſi q̄ illum noue
rint velle. **V**iatores vero pro
inimicis tenentur orare. illiq̄
diuine iuſtitie conſentire. **M**er
curius martir iulianum iam cū
xp̄iſto regnans occidit qui
in via forte pro occiſorib⁹ ſu
is xp̄iſtum exorauit. **A**ppo
lonius. **P**lacet qd̄ dicis. **S**ed
quid queſo q̄ ſanctus bap
tiſta quo nullus maior est inter
natos mulierum dicente id do
mino noſtro. **I**heſu Chriſto tā
ta ludibria paſſus eſt i morte

ut consilio adultere ad petico-
ne; saltatrici occideret. **Ce**
sarius **V**t nullius iusti mors
abhorreretur. Ad huc enim idē
maxim⁹ prophetarum in suis reli-
quijs ludibria expit. **Ca. liij.**

Non ē diu q̄ quidā mer-
cator terre nostre mare
transiens cū brachijs sancti Jo-
hannis baptiste in eius hospi-
tali vidisset a desiderasset intelli-
gens custodē reliquiarū quan-
dā procazi feminā. Sciensq; nīl eē qd mulieres huiusmōi a
viris nequeant extorquere ac-
ceriens illā ait **S**i feceris me
habere reliquias sancti Johā-
nis baptiste qd ē penes custo-
diam amasij tui cētū quadra-
ginta libras argenti tibi tradā
Illa oblata; pecuniam sitiens
hospitalario cōsēsum p̄bere re-
cusauit donec sacū brachium
obtineret. **Q**d statim negotia-
tori tradidit a p̄dictū pondus
argēti recepit **C**ernis quantū
ludibriū. Sic olim caput sā-
cti Johānis ab **H**erode p̄ mer-
cedē saltacōnistāditū est lasci-
ue puelle a illa datū matri
adultere. Ita hoc tēpe brachi-
um eiusdē datū est p̄ munere
formicacōnis ab hospitalario
nō min⁹ **H**erode malo: turpi
femine a ab illa veditū merca-

tori. **Q**d ille nō terre sic **H**ero-
dias h̄ purpurā iuoluēs ad vl-
timū terre pene fugit a ad ciui-
tatē **B**rumingē que sita est in
itroitu **F**risie puenit domū in
ea opauit a quadā eius colū-
na brachium occultans valde
ditescere cepit. **D**ie quadam
sedēte eo i taberna cū ei quidā
diceret ecce ciuitas concremat
a iam incēdiū appropinquat
domui tue. **I**lle r̄ndit **D**omui
mee n̄ timeo bonū ibi reliquū
custodē. **S**urrexit tñ a domū
intrauit in qua dū colūnam in-
motā cōsiderasset ad tabernam
rediit miratibus cunctis que
nam eēt cā tāte securitatis. **I**n-
trōgatus de custode dom⁹ sue
cum p̄ ambages r̄ndisset a hoc
ipsum cōciues notare intellex-
isset. timens ne forte sibi vim in-
ferrent brachium extrahens cui-
dam incluse custodiendum cō-
misit **Q**ue secretū celare nesciēs
cuidā depositum p̄didit. a ille
ciuib⁹ **Q**ui statim reliquias
tollentes a ad eccliam deportā-
tes depositori eū lacrimis sua
repetēti durius r̄nderūt. **Q**ue;
cum interrogassent cuius san-
cti essent reliquie se nome; ne-
scire dixit nolens eis illas pro-
dere. **E**x dolore tñ ciuita tem de-
serens a pauperiem incurrens

nō multo post infirmat⁹ ē gra-
uissime. Qui cū mori timeret
cui⁹ eēnt reliquie. a quo illas
optinuiss⁹ cōfessorī suo patefe-
cit. Qd vbi cōptū est ciuib⁹
theca argēteam et deauratam
gēmis qz p̄ciosis ornatam ad
similitudinē brachij fecerūt. in
ea reliquias reponētes. Ego
aū bienniū idē brachiū vidi et
est pelle et carne vestitū vidi ibi
et crucē puā aureā reliquias re-
fert⁹ frederici p̄atoris q̄ p̄dco
hominū cū brachio data fuerat.
Capollon⁹ Cū sancto Jo-
hanne sanctorū nemo credat⁹
eē maior quid est q̄ nullū sig-
nū legist⁹ fecisse in vita sua. **C**
Cesari⁹ Vt dñs ostenderet
sanctitatē non cōsistere in sig-
nis s⁹ in bona vita. Post mortē
enī bonis signis claruit innūe-
rabilib⁹ et magnis. Predicti v-
ro ciues reliquias sancti Johan-
nis timētes retro altare fecerūt
domūculā ex talib⁹ satis firmā
in cui⁹ cacumīne noctib⁹ sacdo-
tē dormire fecerūt. Sub quo p̄-
ma nocte sic domus cōquassa-
ta est vt nō puū ei horrorem i-
cutteret. Secunda vero nocte
dormientē excussit i pauimen-
tum illū proijciens. Cūqz vn⁹
expotentibus de ciuitate infir-
maretur et Theodericus eccle-

he illius sacerdos ab illo roga-
tus brachiū in domū eius detu-
liss⁹ ac denudass⁹ tam brachiū
q̄ purpurā cui fuerat inuolutū
reperit recētī sanguine infectum.
Hec mihi ore suo retulit. Sa-
cerdos ab eodē brachio modi-
cū carnis p̄cīdens cū illā in ma-
nū occulte deferr⁹ tātū sehit ar-
dorez ex eo ac si ignitū carbonē
portaēt. Multa siquidē signa
ac sanitates p̄ easdem reliqui-
as in illa fiunt ciuitate meritis
sancti Iohannis baptiste

Capitulu. liij.

Est enī apud nos dens
molaris et magnus eius-
dem p̄cursoris tria habens cor-
nua qui qualiter ad nos deue-
nerit et quid p̄ illū apud nos
opat⁹ sit dñs tibi recitabo. Cūqz
vastata fuiss⁹ ciuitas ostātino
politana a cruce sigtis. et diu-
si diuisa diripiūssent. Henric⁹
miles de Vlme inter reliqas p̄-
ciosissimas ecia iā dictū dentē
sancti Iohannis tulit de eccle-
sia sancte Sophie. Quē repa-
trians in tm dilexit vt i castro
suo oratoriū edificaret. ibi cū
condere volens i altari. Quod
ei germana eius magistra in i-
sula sancti Nicolai propter af-
fectum quem habuit et habz
erga domum nostrāz dissuasit

hunc persuadere non potuit. **Qui**
post breue tempus a **Duerno**
ro de **Honlat** captus spe orationum
nostrarum iussit eum nobis transmitti.
Itaque quidam sororum predicti
cenobii in somnis confitetur quod
cito deus uenit ad locum nostrum
Henricum esse liberandum. **Quod** ita
factum intelleximus. **Quia** propter
sterper quem transmissus est in
flumine **Remi** illi beneficio max
imum euasit periculum. **Henricus** co
mes **Seynen** bonis militibus ho
nestus hunc meum captum cum eo ad
nos uenit sperans illum tuam virtute
relinquere. tuum beneficium orationum
nostrarum posse saluari. **Qui** de
te sacratissimo signatus et tactus
et celestem virtutis eius sensit ef
fectum ut uix ad iactum baliste de
monasterio pergrederetur se sana
tum gratularetur. **Est** enim ut supra
dixi magnus et fortis et tanto ma
gis ad curandas infirmitates va
lidus quanto minus in mastican
dis cibis delicatis est usus.
De dicta sunt de prophetis. **De** apo
stoli vero qui ordinem prophetarum se
quuntur tempore aliquas tibi scribun
ga visiones. **Apollonius**. Pri
us uolo mihi exponere que a **Chri**
sto apostoli secundum duodenarium nu
mero sint electi et quare apostoli
uocati. **Cesarus**. **Utriusque**
non absque magno sacramento

factum. **Ca. lv.**

Ite dicit euangelia **Chri**
stus ascendens motus uoca
uit ad se quos uoluit quos et apo
stolos nominauit. **Apostolus**
interpretatur missus: teste **Chri**
sto qui ait. **Non** est apostolus
maior eo qui misit illum. **Bene**
autem duodecim sunt uocati qui aliis
misteria fidei predicarent quod duode
narius numerus ostendit ex quat
ribus uel ex ter quater. **Ad** hoc
ergo duodecim sunt electi ut per quod
tuorum partem mundi missi fidei sancte tri
nitatis omnibus nuntiarent et crede
tes ad unam gloriam eterne beatitu
dinis uocarent. **Duodecim** apo
stoli duodecim sunt signa celi. xii me
ses anni. xii hore diei. xii stelle in
corona spose. **Christus** uero celus
est. annus eternitatis est. lux est.
coro sanctorum est. **Apostoli** xii sunt
filii **Jacob**. **Christi** xii fontes
deserti. xii lapides in ueste pontifi
cali. xii panes propositionis. xii
lapides altaris xii lapides de
iordane sublati. xii boues sub
eneo mai. xii fundamenta celestis
iherusalem. **Apollonius**. **Dominus**
utiliter promissis nunc sanctis ordi
nem scribas visiones. **Ce**
sarius. **Licet** sancti apostoli per
visionem multis appareant et mul
ta per eos miracula quotidie fiant
de paucis tamen pauca tibi referam

sed quantum ad exemplum sufficiencia. **Ca. lvi.**

Consuetudo est maxime prouicie nostre matris ut tali sorte speciale sibi apostolum eligat. In .xii. candelis .xii. apostolorum nomina singula in singulis scribuntur quia a sacerdote benedicta altari simul imponuntur. Accedens vero femina cuius nomen per candelam extrahit illi plus ceteris et honoris et obsequii impendit. In hunc modum cum quidam matrona sanctum Andream extraxisset et non ei placuisset reposita candelam aliam habere voluit sed iterum idem occurrit. Quid plura? Tandem traxit sibi placet. Cui cum multum exhibuisset obsequium per omnes dies vite et ad extrema pueniens esset moritura non illum sed beatum Andream sibi assistere vidit. En inquit ego sum ille despectus Andreas. Ex quo colligitur quod non nunquam sancti etiam ultro se ingerunt humane deuotioni. Quantum beatum iste apostolus se inuentionibus succurrere valeat sequens narratio declarat. **Ca. lvii.**

Erat duo iuuenes iuxta ecclesiam sancti Andreae habitantes qui per suas mercationibus remotas prouincias petere solebant. Tempe quodam cum profecturi essent in Norwegiam fratres

Reynerus moechus noster tunc canonicus sancti Andreae in Colonia sicut ipse mihi retulit quique solidos illis dedit petentes ut ex eis compararet pellem vrsi albam quales regio illa gignit ad substratum coram altari sancti Andreae. Sed cum fecissent et reuerterentur tanta cetera est in mari tempestas ut omnes mitteret in desperationem. Hoc ideo factum reor ut dominus apostoli sui virtutem ostenderet. Recordati vero predicti iuuenes pellis sancti Andreae contra procellas intuscentes ventosque frementes illam cum fide leuauerunt et ecce dominus apostoli sui meritis quique de mari vocauit suffragantibus impauit mari et ventis et facta est in ipsa hora tranquillitas tam magna ut omnes qui in nauibus erant mirarentur. Reuertentes vero coloniam denarios reddiderunt pellem beato Andreae gratis offerentes collati non in mercedem beneficij.

Quis quidam de **Ca. lviii.** traiecto isidoro cum filio ad sanctum Iacobum profectus est. Accidit hi bene memini ut in quodam loco hospes eius nescio quid perderet et suspicor de eo habens furtum illi coram iudice citatis imponeret. Quo negante dominus deus nouit et sanctus Iacobus testis est me nunquam fuisse furem neque furis socium.

verbis iudex non credidit si su
spendi sua innocēte; dānauit.
Videi filius patrē dānatū nec
aliqd ei pdesse frim testimōia
flēs a eiulans dixit ad iudice;
Rogo vs domine qm? intui
tu dei sancti Jacobi me suspen
datis: patre meo dimisso. Ego
enī noui innocētia; illi9. Cui9
fletib9 a instācia tādē iudex vi
ct9 patrem absoluit ipm9q; su
spendit. Pat' vero tristis nimis
cū socijs pcedēs a limina beati
Jacobi visitās. ipiq; p anima
filij supplicās. Postq; ad locuz
suspensionis redijt ait fratribus
Ecce fratres fili9 meus p recoz
ut paululū subfistatis donec il
lū deponā a sepeliā. Audita vo
ce patris rñdit. Bñ venias pē
adhuc enī uiuo Depōit9 ab eo
a interrogat9 que nā eēt cau
sa tāti miraculi ait Sanct9 Ja
cobus apostolus ab ea hora q
huic patibulo appensus sum.
vsq; nūc manib9 suis sustēta
uit me. Nō esuriui nō sitiui m
hil doloris sēsi nec vnq; meli9
mibi fuit oib9 dieb9 vite mee
Statimq; piter ad beatū ppe
rātes apostolū fili9 ut votu; su
um soluer; pat' ut grās repen
dēt. icolumnes reuēsi sūt i ciuita
te Traiectēsem. Et ē idē miracu
lum in eadē ciuitate sicut nob

retulit Vuilhelm9 monach9
noster ibidē canonicus. valde
celebre atq; notissimum. **A**
pollonius. Stupēda sūt que
dicis. **C**esarius. Referā tibi
aliud miraculū de sancto Tho
ma apostolo: meo iudicio ma
i9 isto. **C**. Ca. lix.

In villa que dicitur Do
lēbach miles quidā ha
bitauit nomine Berard9. Du
ius nepotes adhuc viuunt a
vix aliqs in eadē repitur villa
quē lateat miraculū. qd de illo
dictur9 sum. **D**ic sanctus Tho
mā apostolū tā ardēter dilige
bat tā specialiter pre ceteris sā
ctis honorabat ut nulli paupi
in illi9 nomine petenti elemosi
nam negar; . Multa pterea p
uata fūicia ut sunt orationes
ieiunia a missaz celebraōnes
illi impēdere osueuit. Die qdaz
deo pmittēte omiū bonorū im
mic9 dyabolus ante ostiū mili
tis pulsās sub forma a habitu
pegrini in nomine sancti Thōe
hospiciū petiuit. Quo sū omi
festinacone intro misso cū esset
frigus a ille se algere simular;
Berardus cappā suā furratam
bonā satis q se tegeret iens cu
bitū trāsmisit. Mane vero euz
is qui pegrinus videbatur nō
apparēt a cappā q̄lita nō fuisse

inuentam uxorem marito irata ait.
Sepe ab huiusmodi trutta
 mis illusus estis et adhuc a su
 perstitionibus vestris non ces
 satis. **C**ui ille tranquillo ani
 mo respondit. **N**oli turbari.
 bene restituet nobis hoc dam
 num sanctus **Thomas**. **D**ec
 egit dyabolus ut militem per
 damnum capere ad impacienci
 am puocaret. et apostoli dilectione
 in eius corde extingueret. **S**ed
 militi cessit ad gloriam quod dy
 abolus parauerat ad ruinam
 et inde ille amplius est accessus
 unde iste confusus est ac opun
 ctus est. **N**am puo emenso tepe
Herbardus limia beati **Thome**
 adire volens cum esset in praedictu po
 situs circulu aureu in oculis ux
 oris in duas partes diuidens eas
 quod coram illa coniuges vnam illi de
 dit et alteram sibi reseruauit di
 ces. **H**uic signo credere debes.
Rogo etiam ut quinquaginta annis redi
 tu meum expectes quibus expletis
 nugas cui volueris. **E**t promisit
 ei. **Q**ui viua dicens longissima
 tandem cum magnis expensis maxi
 misque laboribus puenit ad ci
 uitatem sancti **Thome** aposto
 li. **I**n qua a ciuibus officiosissi
 me est salutatus et cum tanta
 caritate susceptus ac si vnus il
 lorum esset eisque notissimus.

Braciam eandem ascribens bea
 to apostolo oratorum eius ite
 nit et orauit se uxorem et oia
 ad se pertinencia illi commendans
Post hec terminum sui remissus
 et in eodem die quinquaginta comple
 tu considerans ingemuit et ait.
Deu modo uxorem meam viro alte
 ri nubet. **I**mpedierat deus iter
 eius propter hoc quod sequitur. **Q**ui
 cum tristis circumspectet vidit pre
 dictu demonem in capta sua dea
 bulante. **E**t ait demon. **C**og
 noscis me **Herbardus**. **N**o inquit
 te cognosco sed capta. **R**ndit il
 le. **E**go sum qui in nomine aposto
 li hospiciu a te petui. et capta
 tibi tuli pro qua et valde punitus
 sum. **E**t adiecit. **E**go sum dy
 abolus et preceptu est mihi vt
 antequam homines cubitu vadant
 in domu tuam te transferam eo
 quod uxor tua alteri viro nupsit
 et iam in nuptijs cum illo sede
 at. **T**ollens eum in parte diei
 ab india in thexotomiam ab ortu
 solis in eius occasu transfuerit
 et circa crepusculum in curia pro
 illu sine lesione deposuit. **Q**ui
 domum suam sicut barbarus
 intrans cum uxorem propriam
 cum sponso suo vidisset com
 medentem propius accessit e
 aque aspiciente partem circuli
 in caphum mittens abcessit.

Quod ubi illa vidit mox extraxit
a parte sibi dimissam; adiungens
agnouit eum suum esse matrem. Sta-
tiq; exiliens in amplexus eius ruit
vix suum Bernardum; illum esse prola-
mas spolio valedicens. Quae
tamen Bernardus illa nocte pro bone-
state secum retinuit. Ecce tam in
hoc quod in praedicto miraculo satis
penditur quantum beati apostoli di-
ligentes se diligant atque glori-
entur. **Apollonius.** Non miror
si diligentes se diligunt cum super
dicum est de sancto Andrea quod etiam
se contempnenti fecit ad diligendum
ingesserit. **Cesarius.** Sicut
supra ostendit de sancto Johan-
ne baptista sicut apostoli diligen-
tibus se penam impediunt. Ita suos
contemptores quoniamque puniunt. **Apollonius.** Da exemplum. **Cesarius.** Prius de sancto Bar-
tholomeo promittam vnum miracu-
lum deinde quod petis subiungam ex-
emplum. **Ca. ix.**

In monte sancti saluato-
ris iuxta Aquasgram nu-
per inclusa quedam defuncta est
quod inter suas reliquias etiam den-
tem habuit sancti Bartholo-
mei apostoli. Nec cum scilicet sacerdos
qui ei missas celebrabat eumque
postulasset a illa non annuisset re-
cessit; minabatur mihi saltem me-
dia ei partem donare. Illa vero de-

tem multum diligens a sacerdo-
te care nolens ut diuideretur con-
sensit licet inuitissime. **Mira-
res.** Mox ei ut sacerdos cultel-
lus dei supposuit ac si denuo sa-
ctus pateretur guttatur; de illo
sanguis erupit. Quod viso sacer-
dos territus est deindeque incluse di-
misit integrum. Ego vero eundem
dentem anno preterito vidi apud
sanctimoniales in porcello. **Quod
quoniamque apostoli contempnentes se pu-
niant ecce exemplum. Ca. lxi.**

Matrona quedam spalem
apostolum habere volens cum
eo modo quo super dictum est de
sancto Andrea per candelam tra-
tum Judam ut puto extraxisset
irata retro cistam candelam cum
nomine iactauit. Volebat ei
habere vnum de nominatis a-
postolis vnde sanctus Iohannes e-
uangelista siue beatus Jaco-
bus. Cui nocte in somnis appa-
rens dure satis corripuit con-
quiescens se ab ea contemptum a pro-
prie cistam indignepiectum. Nec sic quod
euit donec verbis addite sunt
plage. Integro enim anno le-
cto palatice decubuit. **Apol-
lonius.** Licet sic per sortes apostolos
eligere? **Cesarius.** Sorte
Matthias apostolus legimus ele-
ctus. Non tamen ideo electus
ut alijs anteponeretur sed ut per

eū duodenarius p iudam dimi-
nutus suppleret. **P**uto tamen
ab eade; elecone huius modi sor-
tes descēdisse. **A**udiui Coloniē
quendā liatū sacerdotē palā in
ecclesia reprobaē tales elecones
Omnes inquit apli eque sūt
sancti a idcirco omēs a nobis
eque honorandi. **R**es si alicui
illorū specialis honor est exhi-
bendus beato Petro p quem r-
gio nostra cōuersa est ad fidē;
illi iudico eē impendendū. **I**pū
speciale apostolū nobis exist-
destinauit. **B**eatus vero herib-
tus a successor eius peregrin-
Coloniē archiepī in ciuitate
Colonia omib; aplis ynā ec-
clesiā cōuēntualē cōdiderūt in q̄
bus omib; siml equalis hōz
idēq; seruiciū exhibēt. **Q**uantū
em mēantur in ecclā eadē Chri-
sto ei; q; aplis digne seruien-
tes ex modico qd sequit̄ pote-
ris ppendere. **C**a. lxij.

Quoniam incendiū illud max-
imū qd erat sub Adolpho
archiepō magnā pte ciuitatis
Coloniē cōsumpsit. mulier
qdam que ecclē sanctorū aplo-
rū p sua mercede braxare osue-
uerat domū ligneā ppe posita;
habat. **C**ui cū icēdiū ex vicis do-
mib; p pinq; filia eius vasa a
suppellectilē efferre cepit. **Q**uā

vbi mater opit restitit dicens
Noli filia noli h; oia refer in do-
mū. **S**icq; clausa domo mat-
spem habēs in sanctis aplis ec-
clesiam eoz adiit sicq; orauit.
Sancti apli si vnq; vobis fide-
lit̄ digneq; seruiri. custodite
domū meā a vasa vīa. **Q**uia fi-
des femie mira a virtus apol-
rū. **Q**ui p am ecclā ex pte cō-
cremari pmiserit braxatrici sue
domū in medijs flāmis poita;
nō sine admiracōe multorū il-
lesā seruare curauerūt. **A**ppo-
loni. **V**alde honorādi sūt apli
p quos mūdus iste iudicabit.
Cesarius. **N**ec in ruocat
ad meōriā ciuis cui; dā dictū
fuit factū relacōne dignū.

Capitulu. lxij.
In Colonia burgēs qdā
eāt hō diues ac potēs. **R**a-
rolus nomie pater domini. **R**a-
rolus abbas qnq; vilariens. **D**ic-
cū audis; q apli iudicati el-
sent cogitauit itra se dices. **P**ec-
catū graue est a lapides ancho-
rari valde sūt pōderosi. **E**ma;
ergo lapides tales ad futuram
fabricam sanctorū apostolorū
ut cū in die iudicij opera mea
bona necnō a mala posita fue-
rūt i statera apli qui iudices
ert istos lanci opa mea bōa cō-
tinēt i mittēt a mox p pōdabit

Emt ergo natum plenam lapidibus quos per currum portari et iuxta ecclesiam apostolorum deponi fecit. Quae cum canonici interrogassent quod sibi vellet per lapides illos. Runt Alii dixerunt renouanda est ecclesia ista et tunc erunt vobis necessarii. Tunc multo post cum extenderet ecclesia: occasione ut puto eorum lapidum in fundamentum positi sunt. Nec de apostolorum visionibus deca sunt. Nunc alii tibi dicam de martiribus. **Capitulum 9.** Quid faciant martires: quare martires dicantur. vel quod sint genera martirum prius mihi edicas. **Cesarium.** Facile horum solutio est. **Capitulum 10.**

Quia non pena facit martires. Duo enim latrones Christo affixi sunt hinc inde. Unus martyr effectus est propter virtutis confessionem. alteri pena sua imposita fuit eterne damnationis. Martires enim grece testes dicuntur licet eorum pro testimonio fidei occisi sunt. Sunt autem quatuor genera martirum. Quidam occisi sunt propter solam innocentiam. ut Abel. Alii propter iusticiam. ut propheta et Iohannes baptista. Alii propter Iesum legis ut septem fratres Machabei. Alii propter fidem Christi ut apostoli. eorumque successores et hii antequam dicerentur martires

id est testes quod sanguis sui effusione fidei Christi subscripserunt

Capitulum 9. Attendant sancti cum a nobis venerantur. **Cesarium.** Etiam adhuc enim per diuersas visiones suas manifestant moribus reliquas. ut venerantibus illas debitores fiat. **Capitulum 10.**

Quando renouata est ecclesia. Bunenb quidam martirum corpora ex sacra legione thebeorum illic repta sunt. Ex quibus cum unum corpus integrum et preterea pars alterius martiris nobis data fuisset quidam adolescenti talis de eis visio ostensa est. Videbatur sibi in somnis stare iuxta scrinium earundem reliquiarum. Cui cum quidam diceret nosti quod in isto scrinio continetur et monachus respondit etiam corpus martiris nostri. Ille se iunxit. Falleris nam vir unus et dimidius in eo iacet. Res usque ad illud tempus omnes nos latuit. Tante enim virtutis sunt eadem sacra ossa ut a quibus superflua variis infirmitatibus sit medela. Maxime tamen sanat tuores ac inflationes. Quod vero fidelibus in periculo succurrit visio subsequens declarat. **Capitulum 11.**

Hanno gratie. m. cc. xvij. cruce signati ex tota Alemania ac frisia cum trecentis fere nominibus circa predictum Iulium intraverunt

portū vlxis tunc In quo dū p
aliquot dies morarentur plu
res naues illic expectantes ad
petitionē. Seueri epī iā dicte ci
uitatis a episcopi ebozensis nec
non a tēplariorū atq; hospita
lariorū castrū sarracenorū no
mine alkazer idest oim carcer
obfederunt. Sexta vero feri a
p⁹ natiuitatē beate dei genitri
cis marie cōgregati sūt contra
eos q̄tuor sarracenorū reges
habētes in exercitu suo ad cen
tū milia pugnatorū. Quibus
cristianū numero minores s; fi
de maiores sanctū Jacobū tra
tūq; Vincēciū regiōis illi⁹ pa
tronū a alios si quos poterāt
sanctos inuocātes hostib⁹ oc
currerūt In p^{mo} vero congres
su vn⁹ regū cecidit interfecto
rū non erat numerus. plurimū
captiuati sūt Qui cū p exercitū
ducerent a xpianis querebāt
signa victorū asserentes cādi
dissimā acie cruce rubra si pec
tore gerētes. suozū multitudi
nem in fugam cōuertisse. In su
per galee quas p mare contra
cristianos cōdixerāt celestis
illius visionis terrore sunt fu
gate. Quod peregrini audiē
tes grācias egerunt xpīsto q̄
martirū suozū auxilia eis desti
nare dignatus est de celo. Dec

mihi relata sunt ab hīs q̄ cer
tamini interfuert et ex ore sarra
cenorū que dicta sunt audierit
Appolloni⁹ Est ne peccatū
cum martirū reliquiis ire ad
exquisita nature. **C**esarius
Peccatū est si gestantes illas
nō excusauerit necessitas. Sā
cti nō abhorret fetore natuē s;
culpe. **Ca. lxxij.**

Bernhardus monachus
noster tempe quodam
ante cōuersionem nescio quo
iturus. reliquias beatorū mar
tirū Jobānis a pauli i capsula
ad latus portabat. Que; car
nis incēntia ad delcācōne mo
uerent. sancti martires qz mo
tus illicitos restringē nō cona
retur p capsellā latus eius du
re satis tundere ceperūt. Rō cū
ille nō aduerteret a motibus
libidinosi quiescentibus etiā
tunctiones cessarēt p horas ali
quas cū iterū titillacōes surge
rent renouate sunt a punctio
nes. Ac si sancti suū baiulū vo
cē ap̄hetica increparent dicen
tes. Mundare. qui fers vasa
domini. Vasa domini sunt cor
pora sanctorū. Vnc ē qz achi
melech sacerdoti cum lxixitar;
pueis dauid dare panem san
ctum. dauid respondit Et qd
est si de mulieribus agitur. c.

continuumus nos ab heri et nubi
ustercius quoniam egrediebamur et fu
erunt vasa. id est corpora purorum sancta. id
est munda a concubitu. Et sicut retu
lit predictus Bernardus mortem
ut notare cepit penam in quantum
potuit compescuit culpam ex hoc
disces quod sanctis placet non solum mun
dicia mentis sed et corporis. **A**pol
lonius. Quid scitis de predicatori
bus illis qui tamen propter questum
sanctorum reliquias circumferunt mul
tosque decipiunt. **C**esarus.
Sancti ad talium triumphas
indignetur dicam tibi quod mona
chus quidam de Bruuulre in
recitauit. **C**a. lxviii.

Quando ecclesia sua mona
chi iam dicti cenobii apostoli
are dispo fuerunt per quosdam sacer
dotes seculares in lingua pote
tes et ad emungendum pecunias
efficaces debet; patrum sui bea
ti pontificis Nicolay ad diuersas
transmiserunt puincias. Erat enim
cristallo inclusus. Die quadam
cum predicatorum conductum in ho
neste se gerendo vas tatarum reli
quiarum circumferret cristallum cre
puit ac si illorum blasphemias
pontifex reuerendissimus sustinere
non posset. Quo miraculo viso
monachi debet; retulerunt neque
ad tale opus vltra eum de mona
stio efferri passi sunt. Ego rup

turam eius cristalli vidi. **A**pol
lonius. Quid est quod quidam
martires alijs maiora signa faci
unt post mortem. Est ne hoc
ex aliqua eminentia sanctitatis.
Cesarus. Sicut superius dixi
miracula non sunt de seba meriti
sed signa sanctitatis. Quidam sancti
in vita sua multa signa faciunt
et post mortem quiescunt. Alii econ
trario quod nulla sanctitatis sue indicia
in mundo dederunt. post mortem mira
culis clarescunt. **C**a. lxix.

Beatus vero Thomas epis
copus Cantuariensis qui
nostris temporibus per ecclesie liberta
te usque ad mortem dimicauit nul
lum miraculum in suis persecutionibus
coruscauit satisque de illo post oc
casionem disputatum est. Quidam
dixerunt eum damnatum ut regni predi
catorum alij martirem ut ecclesie defen
sores. Eadem quoque Parisius inter ma
gistros vetulata est. Nam magister
Rogerus iurauit illum dignum
fuisse morte: et si non tali. brati
viri ostentia iudicis otumacia
Contra magister Petrus can
torum iurauit eum martirem deo dig
num utpote per libertate ecclesie tru
cidatum. Quorum questione Christus
soluit cum multis magis
illum signis glorificauit. Non ideo
tamen apostolus siue alijs magnis
martiribus in meritis preferend.

est qui tanta et tam crebra miracula post mortem fecisse non leguntur. Simile habes de sancto Annone Coloniensi archiepiscopo. Cui cum post mortem multi detraxerent dicentes eum ecclesiarum fuisse dimembratorem et ciuium suorum execratorem. Dominus deus in translatione illius quante sanctitatis esset signis plurimis ostendit. **A**pollo minus. Probabile est quod dicis. Aliud est quod memouit. Sepe contingit ut per reliquias sanctorum aliter habentur et per veris falsa venerentur. Videntur tibi huiusmodi veneatores peccare an mereantur. **C**esarius. Meo iudicio ignorantia in tribus excusat culpam. pietas meretur gratiam. Hoc verum esse certum est quod quandoque dominus per falsas reliquias ad hominem sanctorum quibus ascribuntur et fide horantibus illos miracula operatur. Verbi gratia. **C**a. lxx

Miles quidam predicum martirem beati Thomae cantuariensem ardentissime diligens si aliquid de illius possit habere reliquias circumquaque inuestigauit. Hoc cum audisset quidam dolosus sacerdos in cuius domo hospitabatur ait illi. Ego frenum quod diu vsus

est beatus Thomas penes me habeo. et sepe virtutes eius expertus sum. Quod miles audiens et ita esse putas sacerdoti precum postulata letus optulit. et frenum cum multa deuotione recepit. Deus vero cui nichil est impossibile fide militis remunerare volens ad hominem sui martiris multa per idem frenum facere dignatus est miracula. Quod miles considerans in homine martiris ecclesiarum condidit loco reliquiarum frenum sacerdotis pessimi in ea reponens. **H**ic sit finis de visionibus martirum quod opusculo uti volens ad ordinem festio confessorum. **A**pollonius. Qui sint confessores et que sic dicti in edicto postea visiones subiungas. **C**a. lxxi. **M**oeb. **H**oc ordinem confessorum pertinet pontifices abbates. clerici. monachi. nec non layci. religiosi. Christum vitam ore confitentes et sine sanguinis sui effusione ad eum quem confessi sunt migrantes. Tempore persecutionis omnes Christiani confessores dicti sunt Christum suis tribulationibus corde et ore confitentes. maxime cum hi qui pro illo passi sunt. Qui pro ea antoniatice dicti sunt martires et nomen confessorum specificatum est maxime ad sacerdotes domini peccatores

confessiones recipiētes quibus
data est a dño potestas ligandi
et atq; soluēdi. **A**pollomius
Qui tibi videtur maiores mar
tires an confessores? **C**esari
us. **Q**uestio hxc soluēda ē scd;
excessus et excedēcia licet ordo
martirū ordinē confessorū pre
cellat dignitate quidā tñ cōfes
sore qbusdā martiribus mei
to lōge sunt superiores. Vñ ba
les in yn o Plus currit in certa
mine confessor iste sustinēs q̄
martir i cū sufferēs mucrone
fidens sanguinē. **E**cce exēplū
Certū est ordinē episcoporum;
digniorē ē ordinē abbatū. at
tñ quidā abbates regales qui
busdā episcopis gloria et hōre
maiores sunt. **A**pollomius
Cōsentio. **C**esarius. **Q**uan
ta sit in visionibus beatorū ofes
sorū solacio paucis tibi expli
cabo. **C**a. lxxij.

Est quidā apud nos cō
uersus cuius nom̄ p̄dere
nō licet vir bone oueracionis
et sanctū Nycolaū spālīt dīli
gēs. **I**ste sic ab ore ei⁹ audiui
in quadā solemnitate: infra ma
tutias iā dictū ofessorē pontifi
calibus indutū in choro stare
osperit. **D**e cui⁹ visione q̄ mag
ne fuit reuerēcie tātum gaudiū
cor ei⁹ cepit vt sibi altitudi

ne duorū p̄dū a terra suspēsus
videretur. **N**ō solū hic beatissi
mus pōtifex p̄fectorū visitator
h̄a miserorū in summis necessi
tatibus ē dīnoscat. **C**a. lxxiij.

Nondū duo ān sunt elap
si q̄ in villa quadā iuxta
Coloniā sicut nup̄ illic audi
ui cū p̄terirē loco furis quidā
dephensus est. **V**trū ēē re⁹ vel
innocēs mibi dici non potuit
Quē cū mortis adiudicatū et la
queo collo eius iniecto in pati
bulo appendissent. ille nullū
dolore sustinens cui⁹ iaz mortu
us estimaretur clara voce cla
mauit. **I**n vanū laboratis non
poteritis me strāgulare factus
episcopus dñs meus. **N**ycola
us mibi assistit. **E**n video illū
Rē multi audientes et ita ēē ex
pimento agnoscentes putan
tes cū innocentem ob honore⁹
sancti Nycolay de p̄itū abire
pmiserunt. **Q**uī bruuulre ad
memoriam suā liberatoris cur
rēs grās egit se a suspendio illi
us meritis absolutū p̄clamās
Apollomius. **A**udiui ab in
fancia q̄ sanctus Nycolaus o
nes episcopos misericordia p̄
cellat. **C**esarius. **T**ante
pietatis ē et misericordie vt et
malos a morte sicut dictū ē se
pe liberet et bonos mori desideret.

Illos ut emendent. Istos ut eterna beatitudine fruantur. Reuera dissolui et esse cum Christo multo melius est. Et beati sunt mortui qui in domino moriuntur. **Ca. lxxiiij.**

Hadam monachus de Lucka cuius in superioribus meminimus in quadam conuentuali ecclesia Saxonie que Bucka dicitur scolas frequentauit. Cumque in cimiterio multi lateres essent repositi ad fabricam oratorij ipse sicut puer unus ex eis tulit et in eo sculpere cepit. Quod cum magister eius vidisset terruit eum dicens. Depone laterem quod excoicatus es. Ad quod verbum puer territus mox cepit infirmari. Cumque inualecente morbo ad extrema deuenisset et iam morituro data candela fuisset in manu duos pontifices beatos scilicet Nicolaum et sanctum Paternianum prefate ecclesie patronum coram se stare vidit et cognouit. Stabant autem in habitu pontificali et in claritate magna. Dixitque ad sanctum Paternianum. Beatus Nicolaus. Vis ut tollamus puerum nobiscum? Respondit ille. Non. quia in alio ordine morietur. Sicque disparuerunt. Eadem hora puer conualescens surrexit. et magistro eius qui prius

fuerat tunc temporis miraculum diuulgante in ecclesia est copulatum. et ad honorem tantorum pontificum. Te deum laudamus decantatum. Hec mihi ab eodem Adam nuper relata sunt. **Capitulum. lxxv.**

In villa que Leiglinge vocatur et circa duo milia distat a Colonia ante hoc septennium contigit quod dicitur super. Puer quidam simplex cuiusdam matrone illic prociatus pauper. Hic beatus Nicolaus in terram diligebat. ut singulis diebus medietatem panis sui in hore illius pauperibus erogaret. Quod omnibus esse assiduus misericors eius interpellabat. Cuius deuotus obsequijs beatus pontifex delectatus die quadam eum in agro appares in forma et habitu venerandi senis. ait. Puer bone ministra gregem domui. Cui cum ille responderet donec adhuc nimis emanere si hoc facere domina mea increparet me subiunxit sanctus. Fac quod dixi quod hodie ante solis occubitu morieris. Ad quod puer territus cum interrogaret eum. donec quid esset. Respondit ille. Ego sum Nicolaus episcopus quem spero exoras et cui preceps tua diuine obsequiasti mori remunera te. Vade ergo ad hospitium tuum et accipe corpus domini et prepara te. Quia hodie ut dixi morieris.

Sicq; disparuit. Cūq; puer
cū omnibus reuersus fuisset a do
mina eius interrogasset quare tā
mae uisisset. **R**ecitas opulit
me quā nocte moritur? fū. Et il
la deliras. Reduc ergo gē ad
pastū q; nō morieris. Qui sta
tim in lco se reclinans cū sacer
dote petiisset a ille uenisset. Ait
ei matrona Timeo puer istū
aliquid fantasie uidisse. iuesti
gate ab eo diligēt quid uidet
q; habeat vel quae talia loq;
Redū fecisset sacerdos puer ei
visionē p ordinē recitauit. De
cui? manib; cū coicasset hora p
dca exspirauit. Ecce in hīs du
obus pueris agnoscer e potes
tis pietatē scā. **N**icolay pontifi
cis. **S**colare o filio sancti. Pa
mā distulit spe uite melioris
pastorē hunc fidelē secū duxit
ad pascua eterne uiriditatis.
Apollonius. Quia scūs. **N**y
colaus crebrius alijs pontifici
bus in ecclīs tā in scripturis q;
picturis repntatur uelle; si eē
posset aliquā uidere ymaginē;
faciei illi? similitudinē per quā me
morā ei? mētē mee tenaci? im
primeret. **C**esarus. Quidā
tibi quādā mirifici operis p eo
nā q; ab eo qui scūm. **N**ycolau
in carne uidit ferē fōeta a ad
illius similitudinē depicta.

In porteto. **C**. Ca. lxxvi
monasterio qd iuxta A
quasgram sitū est tabula cubi
tal est ymaginē bti pontificis.
Nycolay ab umbilico a sursum
in se repntas quā beatus. **B**re
gorius regis grecie filius a ce
nobij eiusdē prim? abb atq;
fundator illuc aduenit. **D**icitur
eadē fuisse y cō quā barbarus
sicut in miraculū scti. **N**ycolai
legitur tulit a ad custodiā sui
thelonei posuit cui? occasione
ad fidē cōuersus est cū sua per
didisset a cesa ymaginē eadē re
cepisset. **P**lurime p eā virtutes
facte sunt maxime impregnan
tib;. **T**pe quodā cū ad domū
cui? dā honeste matrone i ptu
laborantis fuisset deportata a cō
tra eā ad parietē suspēsa. ea ho
ra q; ptū edidit. ne parietē qsi
attēder; cūctis qui aderāt intui
entib; tabula se uertit. **E**st at
ei? dē ymaginis facies oblonga
a obesa mltē gūitatis a reue
rēcie i frōte caluities capilli tā
capitis q; barbe cādide canici
ei. **R**up vero mōchis cēdētib;
sāmōiales ordinis nostri cū;
tabula locū recepūt. **A**pollo
nius. Satis me edificat hūili
tas bti huius cōfessoris qui se
supi? cibātū gloriatur i pane
paupis pastoris. **C**esarus.

Quis maior Christo qui in iudicio dicturus est. Esuriui et dedistis mihi manducare. Nul-
lus. Quantum vero Christo
eiusque beatis confessoribus ele-
mosina placeat uel quam valenter
habeas qui faciunt illam in piculis
succurrat ex sequenti visione de-
monstrabitur.

Capitulum lxxvii.

Magister Johannes de can-
A quens cum scolais esset
tam grauiter tempe quodam
infirmatus est ut confessus et in-
unctus nihil ei nisi mors super
esse videretur. Cui cum materia
rapta esset in cerebrum solus iacet
in excessum venit viditque homines
sibi ignotos intrare qui lances
quas manibus portabant cum lig-
nis breuibus et quadratis an-
te ipsum ponebant. Stantibus eis
ex vna parte lectuli contempla-
tus est introire tres inclitos con-
fessores sanctum videlicet Martinum
thuronensem et sanctum Bode-
hardum episcopum. Wilseshemem
sem beatumque Berwardum quem eorum
ex parte altera circumsteterunt.
In quorum aspectu puer Johan-
nes vni imponitur lancea et ligna
potest altere. Cumque eleuata
state inuictus esset eger minus
habeas potest confessorum puerum par-
uulum et mendicium finem eius in posu-

erit. qui filii lanceam aduersam mori
suspendentes lignis gravioribus ap-
paruerunt. Statimque Johannes qui mi-
hi visionem habere tulit in sudore
erumpens christum fecit et de eadem
infirmate cito oualuit. **A**pol-
lomius. Quod scolais egrotatis po-
deracio uel quid pueri pauperis
significet adiectio potest igno-
ro. **C**esari. Puer idem valde
pauper erat et despectus cuius in
misertus est Johannes ut ei et panem
frequenter daret et mater omnia da-
ret. **V**oces barbaros qui eum in lan-
ceam appendebant deones fuisse sus-
picio quod spiritus morientibus se ingerunt
ligna pueri potest. **Q**ue quod meri-
tis eius graviora videantur sancti con-
fessores quos sepius in pellauit
rat electorum suorum et lancea in miserum
cuius beneficio adiutus est. **Q**uod uero
vita humana quoniam propter electos
nas morti subtrahat habes ex
emplum in vita sancti Iohannis ele-
morum de Petro theolonario pene
in omni causa et visionem. **N**unc est quod
nabuchodonosor regi cum se in vi-
sione vidisset sub figura arboris
ab angelo esse precipiendum. **D**aniel te-
stis est ut potest electorum suorum redi-
meret. **Q**uod uero ob peccata ei-
am ante tempus quoniam vita ho-
minis precipiatur. idem Daniel te-
stis est. **C**umque Balthasar pre-
dicti regis filius cum uxoribus

et concubinis in uasis templi domini
in conuiuio dei irritari: uidit
contra se articulos manus scriben-
tis in pariete tria hec uerba Ma-
ne thetel phares. Quam scriptu-
ra sic Daniel regi interpretatus
est. Mane id est ante tempus diu
numerauit deus regnum tuum:
et compleuit illud. Tetxel appen-
dit in statera et iunctum est min-
us scilicet de iusticia. Et quod pec-
cata propitiusauerunt eadem nocte
occisus est et diuisus est regnum eius
in medietatem et partem. **A**pollonius.
Placet quod dicis. **C**esarius.
Tres prefati pontifices aliorum tri-
um episcoporum uisum mihi
ad memoriam reuocant relatu
dignum. **C**alixtus.

Bone memorie dominus
Berardus abbas clareuallensis
qui nostris temporibus fuit
cum tempore quodam uisitandi gratia
pergeret ad claustrum et apud reli-
giosos fratres sancti Matthei
hospitaretur eadem nocte dictis
matutinis ecclesie scriptam solus in-
trauit et sepulchrum sancti Eucha-
rii Valerii atque Matthei qui Tre-
uerorum primi erant episcopi et
nostrarum regionum apostoli deuote
satis orauit. Maxime tam peti-
uit sibi reuelari diuinitus utrum
maius expediret in officio abba-
cie manere uel illam resignare. Cui

gloriosi illi tres presules in mul-
to splendore similes appa-
rentes dixerunt. Frater nequaquam officium
tuum resignes quia in breui cum pal-
ma martirii ad nos uenies.
Sicque disparuerunt. Mane cum
esset prefecturus propositus sancti
Simeonis cum ut secum in reditu
hospitari dignaretur rogauit
quod ei promissum. Cumque completa vi-
sitatione rediret Treueri de pro-
missione satis eum penituit. uolens
iter orare ubi prius quedam neg-
lecta in prima uisitatione sperans
sibi denuo esse reuelanda. **A**-
pollonius. Que fuerunt illa? **C**-
esarius. Vbi anima sancti Ma-
thaei fuisse infra illos quadra-
ginta dies quibus sepultus fu-
erat. Quid plura? Promissi sui
memor in domo prepositi se rece-
pit et sicut ipse procurauerat in ipsa
nocte solito maturus surgens
et matutinas decantas. monachis
relictis et conuulso assumpto ad
ecclesiam sancti Eucharisti prexit
scriptam intrauit ubi sub forma pro-
oris uisionis prefatos pontifices
videre meruit. Ad quem sanctus
Eucharistus. Noui ad quod ueni-
ris. Ecce Maternus interroga
eum. Respondit fecisse cum ille. Anima
mea per illos quadraginta dies
fuit in paradiso et quod sciebat se ad
corpus esse reuersum mercede sibi

in celestibus preparata frui non potuit. Mane ergo in officio tuo quod per palinam martiri citato nobis sociaberis. Quod ita factum est. Nam a quodam misero propter zelum cordinis latenter interfectus est. Deinde beatus pontifex adiunxit. Existente me in paradiso nil actum est in mundo quod non viderim. Vides quanta sit potentia electe anime a corpore exute. Si tanta vidit in terrestri paradiso quanta putas videt quando fruitur deo? Appollonius. Non ambigo quando omnia tunc sciat et videat. Si sanctus Benedictus adhuc existens corruptibilis ex beneficio unius anime celos penetrans totum mundum vidit sub vno radio solis ante oculos suos collectum non mirum si anima deo unita contemplantur omnia. Cesarius. Bene sentis et hic de confessoribus sit finis. De visionibus vero quarundam virginum aliqua tibi referam; prius tamen de ipso ordine virginali te expediam. Ca. lxxix.

Antea est gloria virginialis ut angelis comparet quia qui non nubent neque nubentur erunt sicut angeli dei. Dicitur est quod in tabernaculo fedis tercio opimento quod erat de pellibus rubricatis quantum fuerat suppositum

de pellibus iacinctis. Per pelles rubecas designat martirium quod est consummatio omnium virtutum per iacinctas que aerei sunt colois virginitas. quod ut quidam dicunt super omnem virtutem est et angelica; idcirco let ouersationem. Virgines sequuntur agnum; quocumque ierit utroque pede id est integritate mentis et corporis. Appollonius. Ergo virginibus continentibus et coniugatis maiores sunt. Cesarius. Maiores sunt si opares statum ad statum. quod dignior est ordo virginum quam ordo coniugatorum. Attamen in ordine coniugatorum vel viduarum multi sunt multis virginitatibus in merito multo maiores. quod penes carnis integritatem quam virtus non est. quia etiam infideles habent meritum non confitit si penes caritatem. Quis ergo audeat aliquas virgines etiam sanctissimas patriarchis prophetis. et apostolis qui coniugati erant pene omnes auferre. Appollonius. Quid ergo est quod facti in tantum comedant virginatatem. Cesarius. Ut ostendant quantum deo placeat castitas. Nec virginibus? videretur virginatatem siue continentiam virginalem in omnibus? pudicia coniugal in diuina continentia vidual vnde de eod seie quod de manu seiantis cecidit in hanc terram aliud fecit fructum et celsum.

Aliud sexagesimum. Aliud
centesimum. Primus debetur con
iugatis. secundus viduis et continen
tibus tercius virginibus. Et est
sepe in primo tricesimus maior
centesimo. et hoc propter intentionem
caritatis. Vnde est quod beatam
Mariam magdalenam ecclesia in Le
taniis anposuit virginibus. ne
illam propter ruinam inferiorem vide
atur. Proueris tamen melius esse con
tinere quam nubere quod Christus qui
sapientissimus est virginem
elegit et studium seruandae virgini
tatis per Christum. caritatis vir
tute plurimum incedit. Rursum sunt
iocunde quam salutare visiones
sanctarum virginum sequencia de
clabunt. **C. Ca. lxxx.**

Queneabilis Theodoricus episcopus
de Liouonia cuius
supra meminimus cuius tunc quodam
sanctimonialis consecraret sanctam
Mariam magdalenam viduam
astare vnus monachorum vidit
beatam vero Margaretam virginem
nibus. Inter stantes deambula
bant veatas perstabant. coro
nas et velamina componebant.
Erat enim tali visione dignus ut
pote vir bonus et religiosus.

Ruilario. **C. Ca. lxxxi.**
domo ordinis nostri ad
ocul. Leodiensis monachus qui
dam est Arnoldus nomine vite

laudabilis et magnus bonis zelum
circa ordinis disciplinam. Sic cum
ex nimia abstinentia in tantum stomachum
suum infirigidasset ut vix ali
quos cibos recipere primo recep
ta mox egeret tunc quodam ad
tamen deueniret defectum ut lecto de
cubitus morte minaretur. Cui
beata Maria magdalena no
cte apparet visibiliter preterea
discooperito contra locum stomachi
manum misit ac delimit. Rursum
ex sacre manus attactu adeo con
fortatus est ut mane surgens
sanus non absque magna firmitate am
miracione eorum iterum. **Ca. lxxxi.**

Recordor tamen domine Ber
trudis abbisse de Doue
ne que satis mirabiliter per visi
onem cuiusdam sacre virginis sicut
ipsa mihi retulit sanata est. Nec
tamen pene per didum annum veloxmi do
lore oculorum cruciaretur sanctam
Luthildem virginem cuius memor
am eodem cenobio celeberrima est stu
diuit inuocare meritis eius spe
ras adiuuari. Quodam mane in
lecto suo pene ceca iacens et vigi
las iam de camera virginis in veste ca
dida coram se stare conspexit. Cu
ius oculos cum tamen veste quam manu
tenisset continuo clare vidit et om
nis dolor illa recedente recessit.

Reiusdem sacre **Ca. lxxxi.**
virginis altari salicet.

pœnati ymago gloriose mī-
tiris a virginis. Rathxime lig-
nea a sculpta decenter stare cō-
suevit. Die quadā matrona q̄
dam honesta Alxeydis nomie
vxoꝝ xp̄ici militis de greque cō-
rā illa cū pedissequa sua ad ora-
cōnem stetit. Erat aut̄ ymago
p negligenciā ut puto sic posi-
ta ut pene uultū totaliter ha-
beret ad parietem. Que dū se
multū morose in oculis iā de cā-
rū feminarū verteret clamauit
famula. Videte dñā videte q̄li-
ter ymago hęc r̄giret se. R̄ndit
illa. Et ego video. Viderūt hoc
ipsū et alie mulieres illic stan-
tes vix annus expletus est ex
quo contigit hęc visio mīaculo-
sa. **A**pollonius. Quia huius
sacratissime v̄ginis Rathxie
ossa oleū stillare nō cessant cō-
tū est illā multum eē suauē ac
misericoꝝde. **C**esarius. Virtu-
tum earūde īdiciū emanās ex
ossibus eius est oleum.

Capitulū. lxxxiij.
Retulit nobis dom̄. De
ricus abbas de stīmenu qđ de
osse eius dū nobis de eodeꝝ p̄ti-
culaz frangeret gutta olei eru-
pit. Quā ne super terrā caderet
vix retinuit. Sed quid dicam
de gutta cū ei⁹ sacra tūba sicut
hī q̄ in istā de syna vnerunt

testant̄ oleo sit repleta. Vide-
rūt em̄ caput eius cū capillis a
ossibus natate in oleo. De quo
cū a monachis loci diūsa vas-
cula sacri liquoris recipient tā
nobis q̄ ceteris religioꝝ ruerē-
tes eade p b̄ndictione diuiseēt.
Apollonius. Velle; nūc ali-
quas de nris v̄ginib⁹ scilicet vn-
decā milib⁹ audire visioes que
nos ad amplioꝝ illarū incita-
rēt vneaciōes. **C**esarius. Re-
ferā tibi qđā q̄ h̄ntib⁹ earū reli-
quias terrori sint si cū illas fu-
erint negligētes consolaciōi
aut si habitas vneretur.

Capitulū. lxxv.

In folcode fro de domo ce-
dinis cisterciē q̄ in Thu-
ringia sita ē abbas qđā añ an-
nos paucos defunctus est qui
circa sanctorum reliquias sa-
tis extiterat deuotus. Vnde a do-
minus huiusmodi cū visionem
ostendē dignatus est. Nocte
quadam in somnis Colomā
in ecclesiam sanctarum vnde
cū milū virgīnū se transpo-
situm vidit extra eius septa iux-
quendam murum tria virgi-
nū corpa sepulta itellerit q̄rū
noia sūt Thumata. Eleumata.
Cristacia. Moꝝ Colomā p̄ges
a locū reuelatū ex cūctis indi-
ciis cognoscens: abbatissam

adit: visus exposuit et ut sibi
querere liceret quod videat petiuit
et optinuit. **O**mnis est ei quidam
nomine **V**lricus cui consuetudo
erat earundem sacrarum martirum
corpora effodere. **C**onductus ve
ro ab abbate in loco denomi
nato duos reperisset sarcopha
gos et uno aperto inter ossa
sacra pectinem pulcherrimum vi
disset occupauit et tulit eumque cy
rothecae suae immisit: in sinu pro
iecit. **A** quo cum impediret in fo
diendo eum extraxit. super fossam il
lum ponens in loco eminenti. **S**uper
ueniens quedam ex sororibus tam
cuiusdam quam sanctitatis pectinis de
lectata secrete tulit et abiit. **C**or
poribus vero effossis et in scrinio
decebat oppositis cum matre abbatis cum eis
peruenisset propositis eadem nocte in
forma et habitu virginali illi in so
mnis appantes dixerunt. **T**ecum ire
non possumus. **Q**uibus cum respondisset
quod dilectissime domine. **S**ubiuxit
vna. **Q**uia pectinem meum perdidisti
quem mihi mater mea dedit cum
de patria mea egrederer. **E**t ille
quis habet illud domina mea. **R**espon
dit. **Q**uoniam **V**lricus sepulchrum
meum aperuit et vidisset illud cyro
thecae suae imposuit cum quod abscon
dit illud in sinu suo. **Q**uod cum ex
tractum super imaginem fosse posuisset
superueniens quedam sanctimonialis

Fridericus nomine furata est il
lum. **M**ane ad abbatissam veni
ens ait. **Q**uid est nomen hominis qui vir
gines has effodit. **R**espondit **V**lri
cus. **E**t adiecit. **E**st hic aliqua
domina qui vocatur **F**ridericus. **R**espon
dit ea. **E**cce iam sciebat. **P**eto ut vter
que vocatur. **Q**uod cum factum esset ait **V**l
rico. **Q**uoniam corpora sacra effodisti:
pectinem ibi inuenisti cetera que su
per ea sunt adiungens. **R**esponde
illo domine verum est. **C**onuersus ad
Fridericum dixit. **E**t vos domina tu
listis illum. **Q**uia confitente sibi
tulit. **R**ogo ut restituatis pecti
nem quod sine illo mecum ire renouit
Queque cum celeriter retulisset et ab
abbate in scrinio positus fuisset ad
monasterium suum illas deuexit in
quo cum multa gloria fuit suscep
ta et in loco honesto locata. **I**n
magna fuerat veneratio et hoc
quod diu vixit abbas ille cui se re
uelauerat. **T**empore scismatis quod e
rat inter **P**hilippum et **O**ttone reges
Romanorum cum diuersa bel
la occuparet theuringiam timore
illorum eadem sacra corpora cum ce
teris reliquiis et ornamentis de
portata sunt super quandam te
studinem locum secretum satis. **P**a
ce terre reddita cum singula locis
suis restitueretur scrinium cum vir
ginibus neglectum est in iam deca
testudine. **V**nde indignantes

duabus vicibus et tunc suam terribiliter concusserunt. Ita ut omnibus posset audiri. **H**is etiam sacriste in somnis apparuerunt dicentes quod recedere vellent de loco in quo ita haberent contempitui. **Q**ue cum non proficerent neque concussionibus neque reuelationibus in quadam nocte solemni in fra matutinas ante gradum presbiterii stantes et in habitu decentissimo omnibus appropinquantes. **P**rimum inclinauerunt versus altare dei de more eorum qui in via sunt dirigendi se vertentes abbi et omnibus inclinantes per quoddam ostium quod pene super clausum erat exierunt. **Q**uas licet omnes vidissent estimabant tamen singuli se illas singulariter vidisse dictis matutinis vni monachorum ducto seorsum abbe confessus est se ante gradum horam et modo predictam tres speciosissimas vidisse virgines. **C**ui cum respondisset et ego viderem alii et responsum eis fuit. **C**umque deprehendisset quod ab omnibus visis fuissent cepit cum omnibus querere quid non essent vel quid causa foret illius visionis. **C**ui cum diu diu responderet. **A**it vni diuinitus ut puto inspiratus. **P**uto eas fuisse sacras illas virgines que de Colonia nobis ablatae tanto tempore superestudine tale a nobis neglecte

sunt. **S**tati accedentes ad scrinium cum nihil in eo repissent territi abbe miserunt Coloniā ut illas reduceret. **V**eniens vero Coloniā cum abbatissa et conventui remper ordinem recitasset atque easdem virgines in locis unde sub late fuerant repissent abbati et sibi redderentur supplicati totius conventus respondit. **B**ene veniant nobis dilectissime domicelle nostre bene veniant. **C**erte ex quo vobiscum esse noluerunt non eas illuc remitterem. **D**atumque ei est caput cuiusdam alterius virginis cum quo tristis repeditavit. **A**dhuc puto eandem fridericum dicitur videri et vix aliqua soror est in eadem ecclesia quam tam iocunda lateat historia. **C**apitulum. lxxxvi

Sunt apud nos de eodem sacro collegio due sacre virgines etiam per reuelaciones iuncte domine Eufemia abbatissa que ante annos paucos defuncta est cum adhuc puella esset in scholis. **D**ue ei virginis in somnis apparuerunt que sub extrema parte dormitorii quod cellario continuo erat se indigne iacere conqueste sunt. **I**lla sicut puellam visum ut visum reputans tacuit. **P**ostea cum esset adulta se cundo ei in loco eodem sub forma et habitu speciosissimarum virginum cingulo tenus apparuerunt

Quasi diceret Eriē de loco isto
nō possumus nisi p te. Tūc me
mor prime visionis eā que po
tior videbatur iterrogauit di
ces Quid est nom tuū. Rndit il
la Anastasia. Ab illo tempore
Eufemia importūe ouentui ce
pit suggerere quatin⁹ cellari
um vsq; ad finē dormitorij ex
tēderet. dicens sine ābiguitate
duas ibi virgines eē repiēdas
Pollicēbatur etiā q; tres soli
dos cōibus expēs sup adderet.
Acquieuit tādē cōuentus a sic
mibi retulit Rembo d o uerfus
noster cui idē opus fueāt com
missus; cui; tra tota fuiss; eiecta
in pñcia p d cē sanctimomialis
sb fūdamto mui sacē illa duo
corpa sunt repta. Quas illa p
usq; abbatisa fier; nobis tñs
mista celebrata est de eis eodē
die missa solemnit; in cōuentu
Apollonius. Nō putabam
hactenus tā efficaces eē visio
nes nocturnas. Cesarius.
Sepe p ardēcia lūinaia corpa
eaz ondūtur. nec tñ eade; lūi
naria ut aiūt q; videre potest
nisi corpe sit virgo. Multa de
huiusmodi visionibus Corad⁹
prior loci sancte Marie dicere
osueuit. q; cā breuitatis omitto
Apollonius. Placet ne sacris
illis virginibus q; sic eaz cor

pora p diuersas puincias diui
dūt. Cesai⁹. Ad hoc em se
ondere dignantur vt in mltis
locis earum memoria habeat.
Homo qui. Ca. lxxxvii
da; religiosus de ordine
viatorū cū apd quādā; matro
nā tuiciensē hospitaret cōque
stus est illi q; d cē ānis laboraf
set p reliquijs scārū vndē m
lūū virginū nec aliquid tamē
ex eis poss; optinere. Cui⁹ ad
hoc cū auxiliū implorass; illa
homini cōpassa ecclesiam eaz
adiit. sororib⁹ p eo pces porri
gere volēs. Cūq; ad tūbā vni
us virginis oraret. genu lapi
di superposito q; maximuserat
apponens tentauit qd tñ fieri
posse nō sperauit. Mira pietas
sacraz martir. Mor vt imbe
cillis femina lapidē pssit modi
cui; ille cessit. adeo vt ea que in
tus erāt vider; . Que dum nul
lū adeē conspiceret manu imis
sa q; tū voluit de ossibus tulit
dans eaviatori. Statiq; lapi
de q; vix a sex viris absq; istrum
tis moueri poterat eadē qua p
us facilitate reuoluto. grās sā
ctis agēs vginib⁹. leta redijt
ad sua. Sanctorū anime licet
sepe vltū cōtemplent dñum
habēt tñ respectū ad corpa sua
a cū uiderit nos deuotos circa

illa multum in hoc delectantur.

Omnibus quidam lxxxviii.
de ordine nro cum ex eadem so-
cietate quedam virginum capita ad
monasterium suum deferret ex de-
uotione ea cum vino lauit. loca de-
osculans. Eadem nocte puella
valde speciosa in somnis eidem
appuit osculo eumque oplexas ait
Veri quoniam caput meum lauiti tam
amicabiliter me deosculatus es
ego tibi modo vicem rependam. Ille
professionem suam considerans ut
osculum puelle vitaret caput re-
traxit sicque ex eodem euigilauit.
Qui statim intellexit visionem
Appolloni? Cum in stratis
et ortis ciuitatis Colonie beata-
rum virginum; unde circumlumi pal-
lim ossa repiantur videtur mi-
hi fieri posse virum quoniam sepe aliena
eis ossa admisceant. **C**esari?
Retulit mihi monachus quidam
de veteri monte in quo amplius
quoniam mille dicunt esse corpora quoniam nullas
falsas ita se esse paciant reliquias.

Tempore quidam cum lxxxix.
pluria illic allata fuisset
corpora monachi lauerit illa. Cumque
eadem posuissent super sedes capi-
tuli. panis mundis substratis
et siccaretur fetori intollerabilis
quasi ex eis exalans omnem nares
infecit. **T**imens dominus Boswyn?
abbas fetore eundem ex aliquo dy-

aboli ludibrio fuisse creatum ut
per eum deuotionem fratrum erga re-
liquias martirum extingueret al-
sumptis secum sacerdotibus vestes
sacras induit cum quibus circa
ostium capituli stans sic ait. **A**d
iuuero te immunde spiritus per eum qui
veneratur est iudicare viuos et mor-
tuos et seculum per ignem ut si ali-
quid tui operis est in hoc fetore
manifestetur et annihiletur.
Desque honorem deo et sanctis
hominibus. **M**ira res. **V**ix verba ople-
uerat ecce os grande equinum
cunctis videntibus de medio rili-
quiarum exiit. ex capitulum quasi
turbine impulsu proiecitur. **C**um
quod et omnis fetor extractus est. ad-
uenitque odor suauissimus. **T**unc
presens deo gratias egerunt quia diabolus
in suo opere confusus sanctos
suos glorificauit. **H**ec te de vir-
ginibus audiuisse sufficiat. **N**e
feram tibi adhuc unam visionem mi-
rificam a virgine visam quam supra
dictis ordinibus equaliter conueni-
at et virginum visiones concludat.

Narrauit in nouo. **C**ea. x.
per sacerdos quidam de saxonia
in quidam monasterio cuius nomen in ex-
primere non potuit: puellam fuisse per-
uulam quam tamen festiuis noctibus vigi-
liis sollemnibus interesse permitte-
batur et eisdem nondum exple-
tis ire dormitum compellebat.

In quadā festiuitate cū ingra
intercio ut puto Nocturno v
ginē scapul ad excūdū impelle
ret illa remitteretur nec p fice
ret. tristis quidem exiuit huius
chori remanens residua pau
dire voluit. Cūq; inceptus fu
issimimus. Te deū laudamus
celos vidit apirā i ipos cho
rū cū cātātib? Sbleuari. Qñ vē
tum ē ad locū illū. Tibi ones
āgelia reliqua vidit vniūsos
ordines āgeloz et singulorū;
ordmū āgelos singulos demis
sis capitib? flexisq; geib? ma
nibus extēs deū adorare simul
ōmibus pclamantib? Sāctus
sanct? sanct? domin? de? saba
oth q trinitatē psonaz in vni
tate cēcie cōfitebātur. Sumi
le fecerūt apostoli ad illū locū.
Te gloriof? apostolorū cho
r? Et cū chorus incepiss? Te
aplxarū laudabil numer? o
nes patriarche et apxete p dco
modo adorabāt. Venerunt et
martires in suis distinctōnib?
et i primo versiculo scilicet Te
martiz cādidatus laudat ex
exercitus in laudē erūpēs ma
iestati p dēbat. Idē de cōfessō
ribus vidit virgimib? Cūq;
extremus pmi versicul? .i. In te
dñe speraui nō cōfundar in et
num decātaretur chorus ad ē

ram descendit et celū se clausit.
Puella omnia hec vidēs et suspi
rans se tāto bono defraudata;
oculis ppijs cōquesta est. Cū
q; vberim flet; et mane sorori
bus cām sciscitātibus visu; di
cere nollet ingra ea; aggressa
est. Cui rñdit. Deus vobis ig
noscat q tātā mibi grām hac
nocte sbraxistis et recitauit ei
visionē. Cui illa. Noli flere bo
na filia nūq; de cetero te exire
cōpellā. **A**pollom? Mirifica
sunt que recitas. **C**esarius.
Dis nūc audire octauo loco
ex hīs aliq; que visu auditu
gustu pcepta sunt. nec tñ p di
ctis ordmibus ppter distāciā;
inleri potuerunt. **A**pollom?
Volo ac desidero. **C**esari?
Sicut in capite huius distm
ctiōis pmissū est. scalā er exi
p quā būane visiōi sancti con
descenderēt cui? dūo latēā buo
dixi grā visionū corpale et spi
rituale. Octo etiā inferu scan
dilia. supmu; attribuēs Chri
sto reliqua sex. sex ordmibus
sanctorū de quib? sufficienter
dictū est. In octauo autē gra
du diūsar rerū visiōes locali
pmo tñ eā q visa ē de loco nro
In anteq. **C**. Ca. xci.
cōuentus noster de clau
stro eiss? fuisse dñs Hermān?

nunc abbas loci sancte Marie
tunc simplex monachus in clau-
stro nocte quadam per visum ante
gradum presbiterij sibi stare vi-
debat et datus est ei in manu
crucifixus ut fieri solet in emissi-
one alicuius conuentus Stabant
et circa eum viri candidati. Vidit
etiam in choro fluvium limpidissi-
mum qui per utrumque chorum fluebat
et in eo nauis. Quam cōscendens
cum tam rapidissimum esset cursus
eius ut nauis in vna columnarum
impigisset nisi per thronum eius in-
dustria fuisset auersa. non stetit
donec venirent ad locum quemdam
infirmatorio nostro proximum.
Venerunt et cum eo supradicti viri
candidati. Tunc ossa arida
humana cum capitibus ex om-
ni parte mirabili quadam vir-
tute a de foris ultra murum ca-
debant Erant enim ut Ezechie-
lis visionis recordor multa val-
de. Stante conuentu iter mon-
tem Strombercha iam dictum
locum Saluator qui inter eos
stare visus est vnum ex mona-
chis dure satis retraxit alium
modestius amouens statuit
Ecce talis fuit visio. Appol-
lomus Que est illius interpre-
tatio. Cesarius Deus illi pro-
ostendit que futura erant de loco
nostro tunc quidem obscura mo-

do planavalde. Dominus Phi-
lipus Coloniensis archiepiscopus
sciens ordinem vigere in Hem-
merode et de illo limpidissimo
fluento ariditate sue dyocesis
irrigare desiderans de eadem domo
conuentui sibi dari petiuit et op-
tinuit Electi sunt ex monachis xii
et predictus Hermannus in ab-
batem eis ordinatus est. Quam an-
te gradum presbiterij ut longe an-
te preuiderat crucem suspiciens
cum eis per nauigium venit in montem
Stromberch In quo tribus an-
nis omorati descenderunt in val-
lem quam nunc dicitur vallis sancti
Petri illic muro de quo supradic-
tum est se claudentes Ossa illa
arida designant homines seculares
spiritualis gratie immunes qui
valle conuersi sunt ad vitam
religiosam. fluvius qui per ora-
torium cum impetu fluebat signifi-
cat domus eius religionem quam
clara est per puritatem tradicio-
num et impetiosa per feruorem
obseruationum. Quod nauim
a columna auertit sine causa non
fuit. Nam cum o uentus super
prefatum venisset montem et
multa necessaria desissent quedam
reminiscences edificiorum et alio-
rum multorum que dimiserant et
murmurantes vellet redire do-
mi. Hermannus abbas cum semel

ac scdo de pfeueracia eos monu
 issi nec pfeiss qd themonem
 nauē a colūna sūmouens ait.
Cessate state. nullus nostruz
 reuertetur. **E**go autē Themoēz
 abieci. **I**s autē quē dure retrax
 it **C**hrisť cū alijs quidē scrip
 tus fuerat nominat⁹ h sub se
 quētis importuna peticoe sub
 motus. **I**pē est **J**ohānes sacer
 dos quē dñs modeste extrahēs
 seorsum stare fecit. **C**ū cōuentu
 emiss⁹ cū cōuentu nō stetit qz
 p licētia extortaz remissus est.
Hec est visionis interpretacō
 scdm qz ab ipso didici abbate
Hermāno. **A**polloni⁹ **N**ihil
 hic ut video actū ē sine nu
 tu diuino. **C**esar⁹. **N**auī
 gantibus eis i reno sicut adhuc
 ones q ex eis viuūt testes sūt
 viderūt supra se in celū circuluz
 lucidū septē in eo soles. **A**
 polloni⁹. **Q**uid p circulū vel
 quid p septē soles videtur tibi
 intelligendū? **C**esari⁹ **P**er
 circulū eūdem intelligo eterni
 tatē sancti spiritus p septē; so
 les septē eius dona quib⁹ bo
 no exēplo eiusdē cōgregatio
 nis puicia eāt illūinata. **xcij.**
Quidā cōuersus qui cū
 eodē cōuentu missus est
Rudolphus nomine vir bon⁹
 ac religiosus cū die quadā de

pūata veniens illotis manib⁹
 oratoriū nostruz intraret a ex
 ordine se aspergere teneretur
 intra suas cogitacōnes dicē ce
 pit. **A**qua hec facta est a bene
 dicta nec decet ut manib⁹ imū
 dis te illa aspergas. **C**ū mox
 in aere vox clara rñdit **Q**d ego
 mūdauī tu nō potes polluere.
Et cognouit ibi magis deo dis
 plicē immūdicias cordis qz cor
 poris. **I**n anīme puritate deus
 delectatur. **Ca. xcij.**

Monacho cuiāz deus oñ
 dere volēs anīme sue puri
 tatē in excessu; mētis illū addu
 xit **I**n quo excessu puerum pul
 cherrimū intra sua viscera cōte
 platus est. **A**d se autē reuſus in
 tellexit eūdem fuisse anīmā suā
 dei munere ab omī labe criminū
 mūdaz. **P**uer enī a puritate
 deus est. **A**polloni⁹. **P**uto
 qz nō sit tutū si homo multis cō
 solacōnes suas manifestet. **C**
Cesari⁹. **P**er mltos labores
 a tentacōnes a hoc secrete diuī
 necō solacōnes adipiscūtur. a
 facillime manifestate sūtrahū
 tur **V**trūqz vrū eē singul tibi
 oñdaz exēplis. **Ca. xcij.**

Quāz nup hoc āno scilic; i
 quadā domo scimōmali
 um ordinis nostri a cellaria p
 totū cōuentū pictācia id ē pua

frixa diuideret nescio quo ca-
su vna ex eis neglecta est. **N**o-
tamen arbitror actum casu sed
diuino nutu ut dei gloria ma-
festaretur in illa. **P**acientissime
autem defectum illum sustinens ymo
neglectam se gultans cum deo gra-
cias refert; sum? ille abbas iui-
sibilem ei pictanciam misit. **C**uius
inmenarrabili dulcedine hic
repletum est os eius fauces visce-
ra et venter ut nunquam aliquid ta-
le in vita sua sentiret dulcedo huius
corporalis erat. **P**orro in mente et
in anima dulcedine spirituali de-
tam copiose visitauit eam ut diceret
abbi nostro quod omnibus diebus
vite sue pictanciis omnibus ca-
rere vellet dummodo in conspectu dulce-
dine et hoc tantum vna vice sibi lice-
ret deliciarum. **P**ro qua idem abbas
noster ad eius petitionem per gratia-
rum actionem peruenit. **T**e deum lauda-
mus singulis nobis inuinxit.

Appollonius Si deus sic ex-
cellenter tantillum remunere in
presenti vita non ambigo quoniam mag-
nas tribulationes mirifice remu-
neret in futuro. **C**esari? **Q**uod
facile hominibus consolationes in pre-
sentia perdant. **E**cce exemplum.

Capitulum. xcv.

Conuersus quidam in He-
menrode cum in orationibus
suis mellifluam diuinitus acci-

pissimam dulcedinem et ob hoc se-
pe labores suos negligeret ma-
gister suus crebro eum arguit
dicens. frater certis temporibus
est orandum et certis temporibus
laborandum. **I**lle sicut homo sim-
plex ut increpantem placaret
respondit. **O** magister si scire-
tis causam non mihi imputa-
retis. **R**ogo ut detis mihi oscu-
lum. **P**utabat enim quod impressione
labiorum eandem sententiam possit dul-
cedinem. **C**ui mox ut osculum de-
dit ille: gratiam irrecuperabilem
ut puto perdidit iste. **S**imile
pene habes supra capitulo quod
dragesimo secundo. de conuer-
so qui angelum sepe vidit et di-
cendo gratiam perdidit. **C**ausas
vero subtractionis gratie in pre-
sentia plures esse alibi tibi assignaui.

Quidam tamen licet alijs sibi
diuinitus ostensa referat non
ob hoc gratiam perdidit sicut su-
per dictum est de Henrico conuer-
so in Hemenrode.

Ca. xvi.
Henricus idem cum grangle
quebart dicitur precessit et
die quadam in Maio segetes
eurtis orationes suas ruminando
solitarius circuiret hominem
quendam sub arbore piro sti-
lis quod illic in agro singulare sita-
re se statim aspexit. **E**rat ei de ceteris
statue capillorum canis barba plura

tunicā habēs talarē et clausam
scapulare vero latū ultra genu
a lōgū eratq; vltus eius āge
licus. Quē cū ppius acceden
salutall; dices. bñdicite frater
rñdit ille dominus. Et adiūxit.
Quomō placet tibi ordo tuus
frater? cōuerso rñdente bene.
ite; adiecit. Bñ tibi placere de
beret q; nulla vita tāte pfectō
nis est in ecclia dei. Cuius aspectus
cū multā cōuerso incuteret re
uerēcia; vltēs cōuersus aliquā
ei dare occasionē petēdi aliqd
ait. Cur sic nudis inceditis pe
dibus. Rñdente illo tal' est cō
suetudo nostra. Subiūxit. Pe
tyt mibi liceat vobis dare calce
os et nobiscū; hodie pñdeatis.
Et recusauit vtrūq; dices. Mo
dicus cibus mibi sufficit et soci
is meis. Cūq; aliqua secreciū
tractassent is qui viator vidē
batur cōnūso aliū diem ad eū
dem locū pñxit. A quo modicū
discedēs in plano loco nusquā
comparuit. Quo viso. Henri
cus expauit. Estimāsq; ad clau
strū prioris sui. Hermāno nūc
abbati in loco scē Marie que
dēa sunt vel gesta p ordine; re
citauit. Cui ille. Cautus esto
frater q; nō omne verū est qd
verū apparet. Mor ut eū vidēs
ex remoto signab te et cū ppiū

quaueris ei ite; eo vidē te sig
nab te. dicesq; benedicite. Qd
cū feciss; sbrist ille dicens. Iu
ste facis signādo te. q; nō ōne
verū est qd vix apparet. Neq;
hoc ipm lxs a te s; prior tuus te
docuit. Ego inquit illū diligo
eo q; religiosus sit et amator dis
cipline et q; quotidie orat pro
oi ecclia et ordine. Qd et vix est
Mecionē etiā; habuit dominū.
Eustacij abbatis claustrū do
minū. Henrici abbatis nri in illo
aliqua corripient et in isto plu
ra commēdans. Et recitauit ei
omnia mores. Delisei q; in cōcla
ui cū priore sine alijs fuerat lo
cutus. Postea cū idem ouersus
die quadā dicto opletorio ali
quid optinē miteretur a deo ve
nijs et lacrimis et nō pfectiss; il
le curia clausa ostioq; firmato
diligent' oratorij ad eū intriuit
increpans eū et dicens. Stoli
de putas q; vi possis laiquid
extorq;re a deo? Sinō es; tibi
modo paratū ppter priore tuū
forte amēciam incurrisses. No
te quadā cū idē Henricus defū
cto aliquo in ecclia; deportato
sediss; an altare infirmorū. Vi
ator de quo dicere nō possum
vix āgelus fuit an homo: ei
apparēs signauit ubi prior es
set. Cui cum ille resignasset in

infirmatorio est signo respon-
dit. Ego noui hoc. bene est ibi
Inclināsque corā eodē altari re-
cedens et ante alia tria altaria
que sūt in abside simile faciēs
chorū monachorū intrauit et nō
cōparuit. Sepe illū testabat-
se uidisse in choro circueūtem
in muta claritate. Cui cū ex pte
prioris conuersus tunicā optu-
lisset et cingulū: tunicā; recusa-
uit cingulo suscepto. Ego inquit
eū dabo bono cuiusdam mōcho
Eberbacensi et magis ei pderit
q̄ si egō vterer illo. Remisit ei
et cingulum laneū. precio q̄dē
uiliissimū s; v̄tute preciosū. Per
quod et sanitates facte sunt et
plurimū valet contra stimulū
carnis. Quem cū etiā rogaret
ut se priori ostendere dignaret-
respondit. Dñs noster nos fre-
quēter mittit in iherusalem et
alia eque remota loca et si vi-
deret me prior poss; p̄ eius in-
terrogaciones legatio mea ī-
pediri. Et adiecit. Dic priori
vt sollicitus sit circa excitādos
fratres ne dormiāt cum pro de-
functis cantant quia sicut mi-
lites cōgregāt ad torneamē-
tum. Ita anime ofluūt ad offi-
cia defunctorū. Appolloni?
Dūto q̄ mortuū viuīs i hoc of-
ficio sollicitis dū indigent vice

caritatis r̄pēdāt. Cesari? Docti
biuino oñdā exēplo. Ca. xcviij.
Est q̄dā canonicus i Alden-
sele Rudolphus noie lō-
gndeu? et cū officia dñi valde
sollicitus. Nūq̄ aliquā horā in
choro negligit dūmō incedere
possit sicut testis est Alardus
nr nouici? qñq; illi? canonici
e? Quodā tēpe dū defem natu-
re patēf. Ita ut icedē nō valēs
lēo decubēt nec tñ aq̄d doloī se
tires cū bonas suas dicere non
poss; quosdā viros cādidos i
suppelliēis et tōtura clericorū
certis horis adesse vidit qui ei
om̄s horas decābant. Qui-
bus dictis dicebāt ad inuicem
Mō exeamus et sinam? cū qui
escē. Quos cū frequēter otepla-
retur et filiā sororis q̄ ei mīstra-
bat nō posse illos videre de p̄lce
diss; Intellexit q̄ anime co nea-
nonicoz ei? eēnt q̄b? ipe bene-
ficia impēderet. Quia ad sacra-
mēta corpis et sāguis Christi
festino. diuis hic visionib; scēm
ip̄no. **E**xplicat viij distinctio.
Incipit plog? in nonā dis-
tinctio. Ocutur? tecū de sacmēto
corpis et sāguis xpi cū ti-
moē illd attēpto q̄ vbi sola fi-
des opat? et rōis iudiciū exclu-
dit? nō sine piclo discurre vñ
nl noui sū iustati idē dicep̄suo